

۱۳۶۲
شورای عالی تعلیم و تربیت
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

برنامه و سرفصل رشته‌ی حقوق انرژی

در مقطع کارشناسی ارشد

بسمه تعالی

الف: مقدمه و تعریف

امروزه نقش و اهمیت انرژی به عنوان مهمترین صنعت کشور بر کسی پوشیده نیست. کشور ما از امکانات و ظرفیتهای بالقوه و بالفعل بسیاری در قلمرو انرژی برخوردار است. تقویت زیرساختهای تولید انرژی و افزایش سرمایه‌گذاری در صنایع مادر با اولویت حوزه انرژی در قوانین ۵ ساله توسعه نیز مرتباً مورد تأکید قرار گرفته است، به گونه‌ای که می‌توان با مدیریت نظام‌مند و مبتنی بر تخصص در این حوزه به اهداف اقتصاد مقاومتی دست یافت. این بخش از صنعت تا کنون بیشتر مورد توجه مهندسان، صنعتگران و متخصصان فنی بوده است در حالیکه با توجه به ماهیت پیچیده قراردادهای تولید، توزیع و فروش انرژی و نیز مسائل فنی، زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی خاص مرتبط با انرژی، لازم است که این حوزه از دیدگاه حقوقی نیز به طور تخصصی مورد مطالعه قرار گیرد. در همین راستا نیاز به وجود دانشجویانی که بتوانند علاوه بر آشنایی با مسائل فنی این حوزه از دیدگاه حقوقی نیز به طور تخصصی مورد مطالعه قرار گیرد. بنابراین نیاز به وجود دانشجویانی که بتوانند علاوه بر آشنایی با مسائل فنی این حوزه، به طور تخصصی مسائل خاص حقوق انرژی را تحلیل نمایند، بیش از پیش احساس می‌شود. امید است که فارغ‌التحصیلان این دوره بتوانند ضمن مطالعه ساختارها، رویه‌ها و قراردادهای موجود در عرصه بین‌المللی، با بهره‌گیری از دانش منحصر به فرد خود در ارتقای حقوق انرژی ایران، حفاظت از منافع ملت و بالندگی نظام اسلامی سهمیم باشند.

ب: هدف

- ۱- بالا بردن سطح اطلاعات و آگاهی و بینش حقوقی دانش‌آموختگان دوره کارشناسی ارشد در زمینه مسائل حقوقی متعدد مرتبط با انرژی در سطح داخلی و بین‌المللی
- ۲- تربیت متخصصین کارآمد حقوقی در زمینه حقوق انرژی که دارای اطلاعات لازم در خصوص انرژی‌های مختلف مانند انرژی برق، آب، هسته‌ای، نفت و گاز و تجدیدپذیر باشند.
- ۳- کمک به بهره‌برداری صحیح از سرمایه‌های ملی و پیشرفت کشور در حوزه تولید انرژی از طریق اعمال ساز و کارهای حقوقی کارآمد و موثر به گونه‌ای که اهداف توسعه‌ای کشور را تحقق بخشد.

ج: ضرورت، اهمیت، نقش و توانایی:

رشته حقوق انرژی رشته‌ای جدید بوده و کشور فاقد متخصصین کافی در این رشته می‌باشد. برگزاری این دوره به تربیت کارشناسان ارشد حقوق در رشته‌های تخصصی حقوق انرژی خواهد انجامید و بدین وسیله سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط، قادر به استفاده از خدمات حقوقی نیروهای متخصص داخلی خواهند بود. امید است که فارغ‌التحصیلان این رشته بتوانند با کسب مهارت‌ها و دانش روز، خلاءهای حقوقی حوزه انرژی کشور را برطرف نمایند.

د: طول دوره:

دوره کارشناسی ارشد حقوق انرژی شامل ۳۲ واحد (۱۲ واحد دروس تخصصی، ۱۶ واحد دروس اختیاری و ۴ واحد پایان نامه) می‌باشد که دانشجو باید آنها را در چهار نیمسال تحصیلی بگذراند.

ه: شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق انرژی:

داوطلبین ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق انرژی دارای شرایط زیر خواهند بود:

- ۱- دارا بودن شرایط ورود طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲- دارا بودن گواهی‌نامه کارشناسی حقوق از دانشگاه‌های ایران یا برابر آن از کشورهای دیگر به تشخیص مراجع صلاحیت‌دار
- ۳- کلیه فارغ التحصیلان دوره کارشناسی در رشته‌های مهندسی آب، برق، صنایع، هسته‌ای و اقتصاد با گذراندن ۱۲ واحد پیش‌نیاز دروس حقوقی، مجاز به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق انرژی می‌باشند.

و: آزمون کارشناسی ارشد حقوق انرژی:

آزمون کارشناسی ارشد (ناپیوسته) حقوق انرژی از مواد زیر، با ضرایب تعیین شده، انجام می‌شود:

- ۱- قانون مدنی ایران - از عقود و تعهدات بطور کلی تا سقوط تعهدات، قواعد عمومی قراردادها و مسئولیت مدنی و ضمان قهری
- ۲- قوانین و مقررات تجارت ایران - بخش اسناد تجاری، مقررات و ضمانت‌های بانکی و مقررات حمل و نقل
- ۳- قوانین و مقررات تجارت بین‌الملل - اینکومتر، ICC، کنوانسیون بیع بین‌الملل کالا، داوری بین‌المللی، کنوانسیون نیویورک (شناسایی و اجرای احکام داوری)
- ۴- زبان انگلیسی تخصصی

جدول دروس تخصصی

ردیف	نام درس	واحد	ساعات تدریس		جمع	پیش نیاز
			نظری	عملی		
۱	حقوق آب *	۱	۱۶	-	۱۶	ندارد
۲	حقوق برق *	۱	۱۶	-	۱۶	"
۳	حقوق نفت و گاز	۲	۳۲	-	۳۲	"
۴	حقوق انرژی های نو و تجدید پذیر *	۱	۱۶	-	۱۶	"
۵	حقوق انرژی هسته ای	۲	۳۲	-	۳۲	"
۶	مبانی حقوق انرژی *	۱	۱۶	-	۱۶	"
۷	مبانی فقهی حقوق انرژی *	۱	۱۶	-	۱۶	"
۸	روش پژوهش در حقوق انرژی	۱	۱۶	-	۱۶	"
۹	متون حقوقی به زبان انگلیسی	۲	۳۲	-	۳۲	"
جمع:		۱۲	۱۹۲	-	۱۹۲	

ملاحظه: دانشکده های اجراکننده این دوره ملزم می باشند که دروس تخصصی یک واحدی را که با علامت * مشخص شده اند در ۳۲ ساعت ارائه نمایند.

جدول دروس اختیاری

ردیف	نام درس	واحد	ساعات تدریس		جمع	پیش نیاز
			نظری	عملی		
۱	حقوق تجارت بین الملل انرژی	۲	۳۲	—	۳۲	ندارد
۲	حل و فصل اختلافات در حقوق انرژی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۳	حقوق مشارکت های تجاری بین المللی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۴	حقوق حمل و نقل بین المللی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۵	حقوق مهندسی	۱	۱۶	—	۱۶	"
۶	حقوق سرمایه گذاری خارجی	۱	۳۲	—	۳۲	"
۷	حقوق مالکیت فکری	۲	۳۲	—	۳۲	"
۸	حقوق بین الملل اقتصادی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۹	حقوق نهادهای بین المللی انرژی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۱۰	حقوق مالیه عمومی انرژی	۲	۳۲	—	۳۲	"
۱۱	حقوق محیط زیست	۱	۱۶	—	۱۶	"
۱۲	حقوق انتقال فناوری	۲	۳۲	—	۳۲	"
۱۳	حقوق صنعت	۱	۱۶	—	۱۶	"
۱۴	حقوق توسعه	۲	۳۲	—	۳۲	"
۱۵	حقوق اداری	۱	۱۶	—	۱۶	"
	جمع:	۲۵	۴۱۶	—	۴۱۶	

ملاحظه: دانشجویان مجاز به انتخاب ۱۶ واحد از دروس اختیاری می باشند.

جدول درس پایان نامه

پیش نیاز	جمع	ساعات تدریس		واحد	نام درس	ردیف
		عملی	نظری			
ندارد	۴	---	---	۴	پایان نامه کارشناسی ارشد	۱
	۴	---	---	۴	جمع:	

دروس پیش‌نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق آب
		عملی			تعداد ساعت:	
		نظری	اختیاری	۱	عنوان درس به انگلیسی: The Law of Water	
		عملی		۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ سفر علمی						

تعریف و هدف:

آب در استمرار حیات بشری نقش اصلی را ایفاء کرده و در اهمیت آن، کافی است که به برخی از نظریات در عرصه روابط بین‌الملل توجه شود که «جنگ جهانی آینده بر سر آب خواهد بود».

در کشور ایران استحصال آب به سه روش حفر چاه، حفر قنات و بهره‌برداری از آب‌های رودخانه‌ای و سطحی انجام می‌گرفت که با ازدیاد جمعیت و ایجاد شهرهای بزرگ، روش‌های سنتی چه از لحاظ حجم برداشت و چه از لحاظ رعایت بهداشت محیط و آب مصرفی، پاسخگوی تأمین نیازها نبوده و احداث سدهای بزرگ، ایجاد شبکه‌های آب‌رسانی، تأسیس تصفیه‌خانه‌ها و اقدامات مرتبط، به تدریج به ایجاد «صنعت آب» در کشور انجامید.

هدف این درس، آشنا ساختن دانشجویان به انواع روش‌های سنتی و مدرن در جمع‌آوری، استحصال و تأمین آب مورد نیاز بخش‌های مختلف کشور و بررسی مقررات موجود در این زمینه می‌باشد که در مراجع قضائی بعنوان مبانی حقوقی حل اختلاف فی‌مابین مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان مورد توجه قرار می‌گیرد.

سرفصل درس:

مقدمه: نقش آب در زندگی و استمرار حیات بشر

فصل اول: روش‌های سنتی برداشت و تأمین آب

۱. حفر چاه و تعداد آن در ایران
۲. حفر قنات و نقش آن در تأمین آب شرب و کشاورزی
۳. رودخانه‌های داخلی و مرزی ایران به عنوان تأمین‌کنندگان آب

فصل دوم: ورود صنعت به عرصه آب

۱. تاریخچه احداث سد در ایران
۲. انواع و حجم سدها و تعداد آن‌ها در ایران
۳. آشنایی مخازن جمع‌آوری و تصفیه‌خانه‌ها
۴. لوله‌کشی شهری و تاریخچه آن

فصل سوم: اولین قوانین مرتبط با آب

۱. اختصاص موادی از قانون مدنی ایران به موضوع آب مصوب ۱۳۰۷
۲. قوانین راجع به قنوات و تکمیل آن‌ها (مصوبات سال‌های ۱۳۰۹ و ۱۳۱۳)
۳. بررسی قانون تعیین حریم دریاچه‌های در پشت سدها (مصوب ۱۳۴۴)
۴. بررسی قانون انجام لوله‌کشی آب و فاضلاب شهر تهران (۱۳۳۰)

فصل چهارم: سازمان‌های اداری مرتبط با صنعت آب کشور

۱. تأسیس وزارت آب و برق (۱۳۴۲) و سیر تکامل و تغییرات اداری آن
۲. تأسیس شرکت‌های آب و فاضلاب در شهرها و روستاها (۱۳۶۹ و ۱۳۷۴)
۳. بررسی حقوقی ساختارهای اداری موجود در صنعت آب کشور

فصل پنجم: بررسی حقوقی توزیع آب در ایران

۱. بررسی مقررات استحصال و توزیع آب در بخش آشامیدنی
۲. بررسی مقررات مربوط به چگونگی نرخ‌گذاری آب
۳. بررسی مقررات آب در حوزه محیط زیست
۴. اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت آب کشور
۵. معرفی شرکت‌های مادر تخصصی در صنعت آب و وظایف آنان

فصل ششم - مقررات جزائی در حوزه آب

۱. از قوانین جزائی قبل از انقلاب اسلامی
۲. از قانون مجازات اسلامی
۳. از سایر قوانین

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. دفتر حقوقی وزارت نیرو، مجموعه قوانین و مقررات آب، برق و آب و فاضلاب، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۷
۲. رستم آبادی، الهام؛ جلالی، سعید؛ غفاری شیروان، جعفر؛ مدیریت منابع آب در نظم نوین قانونی، مؤسسه تحقیقات آب، وزارت نیرو جلد اول و دوم، مهرماه ۱۳۹۳.
۳. لنگفورد و همکاران، آب و حقوق بشر (حق دسترسی بشر به آب، ابعاد حقوقی و سیاسی)، ترجمه حسن اسدی زین‌آبادی، انتشارات ناهید، بهار ۱۳۹۴

۴. کاپونرا، دانته اوگوستر، اصول حقوق و مدیریت آب، ترجمه و تحقیق محسن عبداللهی، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۲

۵. متقی افشین، صادقی، موسی؛ جغرافیای سیاسی آب‌ها با تأکید بر منابع آب ایران، تهران، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۳

۶. موسوی، سیدفضل‌الله، حقوق رودخانه‌های بین‌المللی مدیریت و برنامه‌ریزی آنها، تهران، دادگستر، ۱۳۸۸

7-Cullet Philippe, Evolution of water law, Water Law, property and Development, Oxford University Press, 2009, PP. 33-62.

8- Henry Sarah," Governance and Regulation of water services", Frameworks for water Law Reform, Cambridge University Press, 2014, PP .77-106

9-Tarlock Dan; et al, Water Resource Management, A Casebook in Law and public Policy (University Casebook Series), Foundation Press; 7th edition, 2013.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق برق	
		عملی					۱
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Electricity
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐							

تعریف و هدف:

تولید توزیع و بهره‌برداری از صنعت برق به منظور تامین انرژی مورد نیاز، نقش اصلی را در استمرار تمدن بشری ایفا می‌نماید در کشور ایران تولید برق به روشهای مختلف انجام می‌شود که سابقه آن به حدود یک قرن قبل باز می‌گردد. با ازدیاد جمعیت و ایجاد شهرهای بزرگ روشهای سنتی برای تولید برق پاسخ گوی تامین نیازها نبوده و با احداث سد های بزرگ و ساخت نیروگاه های مختلف برق مورد نیاز کشور تامین می‌گردد هدف این درس آشنا ساختن دانشجویان به سابقه تاریخی ورود به صنعت برق به کشور و بررسی قوانین و مقررات موجود در این زمینه می‌باشد.

سر فصل درس:

مقدمه: نقش برق در زندگی و استمرار حیات بشر

فصل اول: بررسی سابقه تاریخی ورود برق به ایران و آشنائی با صنعت برق

۱. ورود برق به کارخانه‌ها
۲. اولین شهرهای بهره‌برداری کننده از برق و میزان مصرف آنان
۳. شناسائی مختصر نیروی الکتریسیته و برق
۴. انواع مولدها و ژنراتورهای تولید کننده برق
۵. انواع نیروگاه‌ها و معرفی اجمالی آنان

فصل دوم: سازمان‌های اداری مرتبط با صنعت برق کشور

۱. تأسیس وزارت آب و برق (۱۳۴۲) و سیر تکامل و تغییرات اداری آن
۲. بررسی حقوقی سازمان برق ایران و علل تاسیس آن (۱۳۴۶)
۳. بررسی حقوقی ساختارهای اداری موجود در صنعت برق کشور

فصل سوم: بررسی حقوقی توزیع برق در ایران

۱. بررسی مقررات مربوط به تولید و توزیع برق در کشور
۲. بررسی مقررات مربوط به چگونگی نرخ‌گذاری برق
۳. بررسی مقررات برق در حوزه محیط زیست

۴. اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق کشور
۵. معرفی شرکت‌های مادر تخصصی در صنعت برق و وظایف آنان

فصل چهارم: مقررات جزائی در حوزه آب و برق

۱. از قوانین جزائی قبل از انقلاب اسلامی
۲. از قانون مجازات اسلامی
۳. از سایر قوانین

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. دفتر حقوقی وزارت نیرو، مجموعه قوانین و مقررات آب، برق و آب و فاضلاب، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۷
۲. سی و شش سال صنعت برق ایران در آیینہ آمار (۱۳۴۶-۱۳۸۱).
۳. بانکیان، محمد اسماعیل یکصد سال صنعت برق ایران، روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت توانیر، چاپ اول، دی ماه ۱۳۸۳.
۴. تاریخچه برق ایران، شرکت برق منطقه‌ای تهران، آبان ۱۳۴۶.
۵. حبیبی، منوچهر؛ حامد، محمد صادق؛ صنعت برق ایران در آیینہ تاریخ، شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران ۱۳۸۴.
۶. رشیدی، حمید، دایره المعارف حقوق نیرو، تهران نشر دادگستر، اهواز: شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان ۱۳۸۲.
۷. مظفری لقا، مهدی، تولید انرژی الکتریکی مفاهیم، فن‌آوری‌های نوین و کاربردها، تهران، هوشمند، تدبیر، ۱۳۹۴.
8. Herman Stephen, Delmar's standard Textbook of Electricity, Delmar cangage Learning, 5 th edition, 2010.
9. Mantysaari Perty, Eu Electicity Law: The Legal tools of Electricity Producers in the internal” Electricity Market, springer, 2015.
10. Rusche Tim, Eu Renewable Electricity Law and Policy: From National Targets to a common Market, Cambridge University Press, 1 st Edition, 2015.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق نفت و گاز	
		عملی			۲		
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Petroleum and Gas
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

مهمترین صنعت ایران، در حوزه نفت و گاز می‌باشد که بخش عمده‌ای از درآمد ایران در طول بیش از ۶ دهه گذشته را تأمین کرده است. وابستگی کشور به درآمدهای این بخش، از یک طرف سبب گسترش عظیم این صنعت (از لحاظ کیفی و کمی) گردیده و از سوی دیگر، چالش‌های جدی سیاسی را برای ایران به ارمغان آورده است. هدف از این درس، آشنا ساختن دانشجویان با سابقه تاریخی کشف، استخراج و ایجاد صنعت نفت در ایران، بررسی حقوقی مقررات حاکم بر این صنعت در مراحل مختلف اکتشاف، استخراج، انتقال به پالایشگاه‌ها یا مراکز صدور نفت خام و همچنین سازمان‌های اداری درگیر در این موضوع می‌باشد.

سرفصل درس:

مقدمه: نقش نفت و گاز در زندگی امروز جامعه ایران

فصل اول: بررسی اجمالی تاریخ نفت و گاز

۱. تاریخچه اجمالی کشف نفت و گاز در جهان
۲. کشف نفت و گاز در ایران
۳. معرفی حوزه‌های مهم نفت و گاز ایران

فصل دوم: آشنائی با ساختار اداری صنعت نفت و گاز در ایران

۴. شرکت ملی نفت ایران، سابقه تاریخی و حقوقی آن
۵. شرکت ملی حفاری ایران، سابقه تاریخی و حقوقی آن
۶. شرکت ملی گاز ایران، سابقه تاریخی و حقوقی آن
۷. شرکت‌های پخش و پالایش، سابقه تاریخی و حقوقی آن
۸. شرکت ملی پتروشیمی، سابقه تاریخی و حقوقی آن

فصل سوم: حقوق حاکم بر نفت و گاز

۱. بررسی سابقه اولین مقررات تا قبل از ملی شدن صنعت نفت
۲. بررسی حقوقی دو قانون نفت ایران مصوب سال‌های ۱۳۳۶ و ۱۳۵۳
۳. بررسی قوانین و مقررات مصوب بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
۴. بررسی اجمالی کنواسیون‌های بین‌المللی در عرصه نفت و گاز

فصل چهارم: سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و گاز

۱. علل تأسیس سازمان اوپک و بررسی حقوقی اساسنامه آن
۲. الزامات حقوقی حاکم بر اعضاء اوپک
۳. علل تأسیس سازمان‌های کشورهای صادرکننده گاز و بررسی حقوقی اساسنامه آن

فصل پنجم: مقررات جزائی

۱. از قوانین مصوب قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
۲. از قوانین مصوب بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. امور حقوقی شرکت ملی نفت ایران، مجموعه قوانین و مقررات نفت، گاز و پتروشیمی، اداره کل روابط عمومی وزارت نفت، ۱۳۸۱.
 ۲. شرکت ملی نفت ایران، کتاب سبز: قانون نفت، اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و قراردادهای ششگانه پیمانکاری نفتی، روابط عمومی صنعت نفت ایران، ۱۳۵۳.
 ۳. فرهمند، علی، ناگفته‌های امتیاز داری، فصلنامه تاریخ روابط خارجی، شماره ۲۹، زمستان ۱۳۸۵
 ۴. موحد، محمدعلی، بازخوانی پرونده قرارداد داری، بخارا، شماره ۶۸-۶۹ آذر - اسفند ۱۳۸۷.
 ۵. موحد، محمدعلی، نفت و مسائل حقوقی آن، چاپ سوم، تهران، خوارزمی، ۱۳۵۷.
 ۶. شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، میزان، چاپ دوم، پاییز ۱۳۹۳.
 ۷. سوری، مسعود، عسکری، بصیر، حشمتی، سرور، ژئو پلتیک نفت و اثرات آن بر اقتصاد سیاسی ایران، چاپ اول، تهران ۱۳۹۲.
 ۸. استقامت، فاطمه، اوپک (سازمان کشورهای صادرکننده نفت)، وزارت امور خارجه، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ دوم، تهران ۱۳۸۶.
 ۹. کاشانی، سید صادق، توسعه میادین نفت و گاز (ساختارها و رویکردهای اجرای پروژه)، دفتر مطالعات انرژی، صنایع و معادن، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، چاپ اول، تابستان ۱۳۸۸.
- 10-Talus, Kim, Research Handbook on International Energy Law, Edward Elgar, 2014.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق انرژی‌های نو و تجدیدپذیر	
		عملی			۱		
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of New and Renewable Energy
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

در بین انرژی‌های مورد استفاده انسان؛ بیشترین سهم به تولید انرژی‌های سنتی حاصل از منابع سوخت‌های فسیلی، نیروگاه‌های برق آبی، تولید برق حاصل از شکافت هسته‌ای اختصاص دارد. اما گروهی از انرژی‌های دیگر وجود دارند که به عنوان انرژی‌های نو و تجدیدپذیر نامیده می‌شود که تاکنون به مقدار کافی توسعه پیدا نکرده‌اند.

هدف از این درس، آشنا ساختن دانشجویان با تاریخچه و منابع انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در بازار جهانی انرژی، سهم به سزای آن در پیشرفت اقتصادی کشور، ضرورت‌های زیست محیطی استفاده از انرژی‌های نو به دلیل سازگاری آن با محیط زیست انسانی و تجدیدپذیری منابع آن در تأمین انرژی جهان و بررسی حقوقی کنوانسیون‌ها و موافقت‌های دو یا چند جانبه و مقررات داخلی می‌باشد.

سر فصل درس:

مقدمه: نقش انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در زندگی انسان

فصل اول: بررسی اجمالی تاریخی

۱. بررسی تاریخی پیدایش انرژی‌های نو در جهان
۲. بررسی تاریخی پیدایش انرژی‌های نو در ایران
۳. تکنولوژی و امکانات بالفعل بهره‌برداری از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر
۴. تکنولوژی و امکانات بالقوه بهره‌برداری از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

فصل دوم: آشنایی با منابع انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

۱. شناسایی انرژی خورشیدی، میزان بهره‌برداری در فصول و میزان کاربرد آن در مناطق مختلف جهان
۲. شناسایی انرژی باد و امواج، میزان بهره‌برداری در فصول و میزان کاربرد آن در مناطق مختلف جهان
۳. شناسایی انرژی زمین‌گرمایی، میزان بهره‌برداری در فصول و میزان کاربرد آن در مناطق مختلف جهان
۴. شناسایی انرژی بیوماس (جدید)، میزان بهره‌برداری در فصول و میزان کاربرد آن در مناطق مختلف جهان

۵. شناسایی انرژی نیروگاه‌های آبی کوچک، میزان بهره‌برداری در فصول و میزان کاربرد آن در مناطق مختلف جهان

۶. فن‌آوری هیدروژن، پیل سوختی و زیست توده

فصل سوم: حقوق حاکم بر انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

۱. اساسنامه سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (سانا).
۲. قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی (۱۳۸۹).
۳. از قوانین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی اجتماعی ایران.
۴. مقررات حاکم بر سرمایه‌گذاری، توسعه و تجاری سازی انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

فصل چهارم: سازمان‌های انرژی‌های نو؛ خط مشی و سیاست‌ها

۱. آژانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر (۲۰۰۹) و اساسنامه آن (۲۰۱۰).
۲. آشنایی با سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا).
۳. خط مشی و سیاست‌های فعلی در گسترش و بهره‌برداری از انرژی نو و تجدیدپذیر.
۴. خط مشی و سیاست‌های آتی در گسترش و بهره‌برداری از انرژی نو و تجدیدپذیر.
۵. کنوانسیون‌های مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و ضمانت‌های اجرائی حقوقی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. شورای جهانی انرژی، منابع انرژی تجدیدپذیر نوین، کمیته ملی انرژی جمهوری اسلامی ایران، وزارت نیرو – امور انرژی، دفتر انرژی‌های نو – چاپ اول، ۱۳۷۵
۲. صادقی، شمس‌الدین، چالش جهانی انرژی و موقعیت ژئواکونومیک ایران در ساختار نوین اقتصاد سیاسی بین‌الملل، تهران، انتشارات الگوی پیشرفت، ۱۳۹۳
۳. کیا، محسن، موثق، علی اکبر، غیائی، محمد امین، فناوری‌های نوین در به کارگیری انرژی خورشیدی، قم، کتاب آشنا، ۱۳۹۲
۴. کیانی، بهداد، مدل‌های برنامه‌ریزی انرژی، تهران، راه نوین، ۱۳۸۸

5- Marilyn, Sovacool, climate change and Global Energy security, Technology and Policy Options, MIT Press, 2011.

6- Ricardo GL, Jose Manuel MD. Renewable Energies and CO₂: Cost Analysis, Environmental Impacts and Technological Trends. London: Springer, 2012.

7-Rule Troy, Solar, Wind and Land: Conflicts in Renewable Energy Development, Routledge, 2014.

8-Rusche Tim Maxian, Eu Renewable Electricity Law and Policy: From National Targets to a Common Market, Cambridge University Press, 1 edition, 2015.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق انرژی هسته‌ای	
		عملی					۲
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: Nuclear's Law
		عملی					
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐							

تعریف و هدف:

موضوع انرژی هسته‌ای که از نیمه دوم قرن بیستم وارد چرخه حیات بشری گردیده است، با پیشرفت علم و دانش، از ابعاد مختلفی برخوردار شده به گونه‌ای که در بخش‌های مختلف اعم از کشاورزی، پزشکی و داروئی، صنعت و تولید برق و ... کارکردهای بسیار مؤثر خود را نشان داده است.

دولت ایران نیز همانند بسیاری از دولت‌های دیگر، قبل از پیروزی انقلاب اسلامی در فکر راه‌اندازی نیروگاه اتمی و بهره‌برداری از مزایای آن بود که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، جهشی عظیم در این عرصه ایجاد گردید. در این درس ضمن آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و واژگان‌های تخصصی صنعت هسته‌ای، به بررسی مقررات و قوانین موجود داخلی و بین‌المللی نیز پرداخته می‌شود.

سر فصل درس:

مقدمه: آشنایی با انرژی هسته‌ای

فصل اول: تاریخچه مختصری از ایجاد انرژی هسته‌ای

۱. ماده و اتم
۲. تبدیلات هسته‌ای و شکافت هسته اتم و مراحل آن
۳. انرژی آزاد شده در اثر شکافت هسته اتم
۴. جوش هسته‌ای، مراحل آن و انرژی آزاد شده از آن
۵. راکتورهای هسته‌ای و انواع آن
۶. نیروگاه‌های هسته‌ای و انواع آن

فصل دوم: بهره‌برداری از دانش هسته‌ای در بخش‌های مختلف

۱. دانش هسته‌ای در بخش پزشکی و درمانی
۲. دانش هسته‌ای در بخش کشاورزی
۳. دانش هسته‌ای در بخش معادن و زمین‌شناسی
۴. دانش هسته‌ای در بخش آب و برق
۵. دانش هسته‌ای در بخش نظامی

۶. دانش هسته‌ای در سایر بخش‌های حیات اجتماعی (مانند جغرافیا - صنعت نفت، اندازه‌گیری‌های صنعتی، عیب‌یابی مواد و ...)

فصل سوم: انرژی هسته‌ای و حقوق جهانی

۱. تاریخچه تشکیل سازمان بین‌المللی انرژی اتمی
۲. بررسی مختصر اساسنامه سازمان بین‌المللی انرژی اتمی
۳. مقررات ملی حاکم بر توسعه انرژی هسته‌ای
۴. آشنایی با معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان. پی. تی)
۵. بررسی مختصر سایر معاهدات و پیمان‌های بین‌المللی (شامل منع استقرار سلاح‌های هسته‌ای و انهدام جمعی در بستر و زیر بستر دریاها - قرارداد منع آزمایش سلاح‌های هسته‌ای در جو و فضای مابرای جو و زیر آب و ...)

فصل چهارم: انرژی هسته‌ای و حقوق ایران

۱. تصویب اساسنامه مؤسسه بین‌المللی انرژی اتمی در مجلس شورای ملی (۱۳۳۷/۳/۶)
۲. پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و الحاق ایران
۳. موافقت‌نامه‌های ایران و ایالات متحده آمریکا در قبل از انقلاب اسلامی
۴. قانون الزام دولت به تجدید نظر در همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (۱۳۸۵/۱۰/۶)
۵. بررسی سایر قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. توکل پور، هادی، بررسی حقوقی مساله هسته‌ای ایران، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۸
۲. جونیر، دانیل، تفسیر معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان. پی. تی). ترجمه علیرضا ابراهیم گل و همکاران انتشارات خرسندی، چاپ اول، ۱۳۹۴
۳. ساعد، نادر، حقوق بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای (کاربرد سلاح‌های هسته‌ای از منظر حقوق بشر دوستانه) تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، ۱۳۸۶
۴. سرتیپی، حسین، حقوق امنیت هسته‌ای (بررسی رویکرد نظام عدم اشاعه هسته‌ای)، تهران، نشریزان، ۱۳۹۲
۵. سلیمی ترکمانی، حجت، حقوق بین‌الملل هسته‌ای، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۴.
۶. کوشا، سهیلا، چالش‌های حقوقی، پیشگیری و مقابله با تروریسم هسته‌ای، تهران، دانشگاه تربیت مدرس، مرکز نشر، ۱۳۸۹.

۷. محمد هاشمی، حجت الله، جستاری در حقوق بین الملل هسته‌ای: بررسی حقوقی اقدامات و مذاکرات بین المللی درباره منع گسترش سلاح‌ها و آزمایش‌های هسته‌ای با تاکید بر ۲ معاهده NPT و CTBT، تهران، جوان پویا، ۱۳۸۸.

۸. نیپیل، نامیرا، انتقال فناوری هسته‌ای در حقوق بین الملل: به انضمام بررسی پرونده‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، عراق و رژیم صهیونیستی اسرائیل، ترجمه مجید بخشی گنجه، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۱.

۹. وجدی، محمدعلی، بررسی حقوقی قطعه‌نامه‌ها در مورد فعالیت‌های هسته‌ای ایران، تهران، جنگل، ۱۳۹۲.

10-Cacuci DG. Handbook of Nuclear Engineering. Springer, 2010

11-Hewitt G; collier J. Introduction to Nuclear power. New York, Taylor Francis, 2000

12-International Atomic Energy Agency (IAEA). Legal and Institutional Issues of Transportable Nuclear power plants: A Preliminary study. Vienna, IAEA, 2013

13-stoiber et al. Handbook on Nuclear Law. IAEA, London, 2003

14-Tromans S. Nuclear Law-The Law applying to Nuclear installations and radioactive substances in its historic content. Oxford and Portland, Oregon, 2010

15- Cook H the Law of nuclear energy. UK, sweet & Maxwell, 2013.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
		عملی			۱	مبانی حقوق انرژی
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
		عملی			۱۶	The Principal of Energy Law
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار						

تعریف و هدف:

در فلسفه علم، هر دانشی بر پایه‌های مستحکمی متشکل از اصول و قواعدی که در سرتاسر شاخه‌های آن جریان دارد، بنیان نهاده شده است. حقوق انرژی علاوه بر آن که از سرچشمه فلسفه حقوق سیراب شده است، برخی مشخصه‌های مختص به خود را نیز دارد که توامان شالوده این شاخه از علم را تشکیل داده اند. مبانی حقوق انرژی به تبیین و تشریح قواعد، قلمرو و همچنین منابع حقوق انرژی پرداخته و در پی آن است که روابط اجتماعی در خصوص انرژی را سامان داده و نظم و عدالت را در آن عرصه سیطره دهد. هدف از این درس ارائه نظامند مبانی حقوق انرژی است تا دانشجویان را قادر به استدلال، استنتاج و تفسیر متون حقوق انرژی و همچنین اعمال قواعد حقوق انرژی بر جای جای روابط اجتماعی در خصوص انرژی نماید.

سرفصل درس

مقدمه: گونه شناسی حقوق انرژی در مکاتب حقوقی

فصل اول: مبانی اقتصادی حقوق انرژی

۱. حقوق مالکیت بر منابع انرژی (نفت و گاز، برق، انرژی هسته‌ای و تجدیدپذیر)
۲. مقررات‌گذاری و تنظیم بازارهای انرژی
۳. کارآمدی سیستم‌های انرژی و تولید انرژی مقرون به صرفه (یارانه‌ها و قیمت‌گذاری انرژی)

فصل دوم: مبانی اجتماعی حقوق انرژی

۱. عدالت و دسترسی همگانی به انرژی
۲. توسعه پایدار و زنجیره انرژی (تولید، توزیع و مصرف انرژی)
۳. مسئولیت اجتماعی دولت‌ها و شرکت‌ها در حوزه انرژی
۴. انرژی و دولت رفاهی

فصل سوم: مبانی سیاسی حقوق انرژی

۱. امنیت انرژی (عرضه، انتقال و تقاضا)
۲. منابع انرژی در مرزها و سرزمین‌های مشترک

۳. توسل ابزاری به انرژی توسط دولت‌ها
۴. همکاری‌های بین‌المللی در زمینه انرژی
۵. تحریم‌های انرژی و امنیت جهانی انرژی
۶. انرژی، امنیت ملی و پدافند غیرعامل

فصل چهارم: قلمرو حقوق انرژی

۱. اکتشاف و استخراج
۲. تولید و بهره‌برداری
۳. انتقال و توزیع
۴. دلالی، تجارت و بازاریابی
۵. مصرف

فصل پنجم: منابع حقوق انرژی

۱. معاهدات بین‌المللی
۲. قوانین داخلی
۳. قراردادهای انرژی
۴. عرف بین‌المللی
۵. رویه قضایی
۶. اصول کلی حقوقی
۷. دکترین

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. امین زاده، الهام، حقوق انرژی، نشر دادگستر، ۱۳۹۱.
 ۲. سلیمی، ترکمانی، حجت، حقوق بین‌الملل انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
 ۳. رافائل، ج هفرون، مقدمه‌ای بر حقوق انرژی، مجد، ۱۳۹۴.
 ۴. پاتریشیا، پارک، حقوق بین‌الملل انرژی و محیط زیست، مجد، ۱۳۹۳.
 ۵. مهندسین مشاور مونتکو، تجدیدساختار در صنعت برق، انتشارات شیوه، ۱۳۹۲.
 ۶. شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، میزان، ۱۳۹۴.
7. A Survey of International Activities in Rural Energy Access and Electrification, Division for Sustainable Development Department of Economic and Social Affairs United Nations, 2014.

8. Electricity and education: The benefits, barriers, and recommendations for achieving the electrification of primary and secondary schools, United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2014.
9. Bo Kong, Jae H. Ku, Energy Security Cooperation in Northeast Asia, Routledge, 2015.
10. Gawdat Bahgat, Energy Security: An Interdisciplinary Approach, John Wiley & Sons, 2011.
11. Christopher A. Simon, Alternative Energy: Political, Economic, and Social Feasibility, Rowman & Littlefield, 2007.
12. Brenda Shaffer, Energy Politics, University of Pennsylvania Press, 2011.
13. Jon Strand, The Economics and Political Economy of Energy Subsidies, MIT Press, 2016.
14. Rex J. Zedalis, International Energy Law: Rules Governing Future Exploration, Exploitation, and Use of Renewable Resources, Ashgate, 2000.
15. Karen Makuch, Ricardo Pereira, Environmental and Energy Law, John Wiley & Sons, 2012.
16. Adrian J. Bradbrook, Richard Lawrence Ottinger, Energy Law and Sustainable Development, IUCN, 2003.
17. Raphael J. Heffron, Energy Law: An Introduction, Springer, 2014.
18. Helle Tegner Anker, Birgitte Egelund Olsen, Anita Rønne, Legal Systems and Wind Energy: A Comparative Perspective, Kluwer Law International, 2008.
19. Julia Selivanova, Regulation of Energy in International Trade Law: WTO, NAFTA, and Energy Charter, Kluwer Law International, 2011.
20. Lincoln L. Davies, Joseph P. Tomain, Energy Law in the United States of America, ABG Professional Information, 2015.
21. Raphael J Heffron, Deconstructing Energy Law and Policy, Edinburgh University Press, 2015.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
		عملی			۲	مبانی فقهی حقوق انرژی
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
		عملی			۳۲	The Jurisprudence's Principal of Energy Law
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐</p>						

تعریف و هدف:

منابع انرژی در حقوق و فقه اسلام ذیل عناوین مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. هدف از این درس، آشنا ساختن دانشجویان با آرای فقهی و مستند به منابع حقوق اسلام در خصوص موضوع می باشد. آگاهی دانشجویان از احکام حقوق انرژی و مصرف بهینه آن، نقد فقهی انواع قراردادهای رایج در این حوزه و بررسی خصوصی سازی از منظر فقه، از عمده مطالب مطروحه در این درس می باشد.

سرفصل درس:

مقدمه:

فصل اول: منابع انرژی در منابع فقه

۱. در قرآن
۲. در حدیث
۳. در آرای فقها

فصل دوم: انفال در قرآن کریم

۱. تعریف انفال
۲. انفال در فقه اسلام
۳. انفال در حقوق ایران

فصل سوم: احکام استفاده بهینه از انرژی در فقه

۱. بررسی قواعد ضمان و اسراف
۲. صرفه جویی و استفاده بهینه در قرآن و احادیث و آرای فقها

فصل چهارم: بررسی فقهی نمونه قراردادهای رایج در حوزه انرژی

۱. قرارداد بیع متقابل
۲. قرارداد IPC

۳. قرارداد سوآپ نفت و گاز
۴. قرارداد ترانزیت برق
۵. سایر قراردادهای رایج

فصل پنجم: بررسی فقهی خصوصی سازی در حقوق انرژی

۱. خصوصی سازی در حوزه آب و برق
۲. خصوصی سازی در حوزه نفت و گاز
۳. خصوصی سازی در حوزه انرژی های نوین و تجدیدپذیر
۴. خصوصی سازی در حوزه انرژی هسته ای

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. ادیانی، سیدعلی، حقوق قراردادهای نفت و گاز، انتشارات مجد، ۱۳۹۴.
۲. رجبی مشهدی، مصطفی و علیزاده قیاسی، افسانه، خصوصی سازی در صنعت برق جهان - ارزیابی تجربیات و عملکردها، انتشارات گل آفتاب، ۱۳۹۳.
۳. سلطانی، داوود، خصوصی سازی صنعت برق ایران، موسسه فرهنگی الماس دانش، ۱۳۸۹.
۴. شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، نشر میزان، ۱۳۹۳.
۵. صابر، محمدرضا، بیع متقابل، نشر دادگستر، ۱۳۹۲.
۶. کاشانی، جواد، منابع نفت و گاز مشترک از منظر حقوق بین الملل، انتشارات شهردانش، ۱۳۹۳.
۷. مشهدی زاده، علیرضا، بررسی حقوقی قراردادهای آبی و اختیار در بازارهای نفت خام، انتشارات مجد، ۱۳۹۵.
۸. موسی زاده، ابراهیم، فقه نفت و گاز، انتشارات خرسندی، ۱۳۹۵.
۹. هاشم پور، ارحام، نظام حقوقی حاکم بر تجارت بین الملل کالا و مواد هسته ای، انتشارات خرسندی، ۱۳۹۲.
۱۰. برامکی یزدی، حجت الله، منظور، داوود، بررسی و تحلیل فقهی قراردادهای توسعه میدانهای نفت و گاز، فصلنامه علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، شماره ۶۲، تابستان ۱۳۹۵.
۱۱. رحیمی، فتح الله، شافع، میرشههیز، قراردادهای بین المللی نفتی بیع متقابل و موقعیت آن در رویارویی با عقود اسلامی، فصلنامه پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب، شماره سوم، ۱۳۹۴.
۱۲. محامد، علی، مبانی فقهی استفاده بهینه از انرژی، فصلنامه مقالات و بررسیها، دفتر ۷۶، شماره ۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۳.

۱۳. محمدی، سام، کاویار، حسین، تبیین فقهی حقوقی شروط ثمن باز در قراردادهای انرژی، فصلنامه پژوهشهای فقه و حقوق اسلامی، شماره ۴۴، ۱۳۹۵.
۱۴. مشهدی زاده، علیرضا، بررسی حقوقی و فقهی قراردادهای آتی در بورس انرژی، مبانی فقهی حقوق اسلام، سال نهم، شماره هفدهم، ۱۳۹۵.
۱۵. معصومی، مسعود، لطفی، اسدالله، بررسی فقهی-حقوقی جایگاه آبها در اموال عمومی، پژوهش‌های فقهی، شماره ۱، ۱۳۹۶.

دروس پیش نیاز: ندارد	★	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: متون حقوقی به زبان خارجی	
		عملی					۲
		نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: Legal Texts of Foreign Language
		عملی					
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

بالا بردن مهارت‌های زبان خارجی دانشجویان و به ویژه آشنایی آنان با اصطلاحات متداول در حقوق انرژی از اهداف این درس می‌باشد.

سرفصل دروس:

۱. مسائل حقوقی مرتبط با انرژی‌های فسیلی
۲. مسائل حقوقی مرتبط با انرژی‌های نو و تجدیدپذیر
۳. مسائل حقوقی مرتبط با انرژی هسته‌ای
۴. مسائل حقوقی مرتبط با صنعت برق
۵. مسائل حقوقی مرتبط با انرژی و محیط زیست

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

یکی از کتب خارجی (به زبان خارجی) حاوی موضوعات حقوق انرژی که به انتخاب استاد معرفی می‌گردد.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق تجارت بین الملل انرژی	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of International Trade of Energy
		عملی			۳۲		
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐</p>							

تعریف و هدف:

از آنجا که همواره میزان تولید و مصرف انرژی یکسان نیست، بنابراین تبادل میزان انرژی تولید شده و ایجاد تعادل میان تولید و مصرف انرژی اجتناب ناپذیر است.

هدف این درس آشنایی با قواعد تجارت انرژی فرای مرزها در سطح بازرگانان خصوصی و دولتهاست. به رغم آنکه اصول کلی حقوق تجارت بین الملل بر بخش اعظمی از تجارت انرژی قابل اعمال است اما برخی اشکال خاص نظیر برق دارای مقررات خاصی می باشد. در این درس مقررات و حقوق ناظر بر تجارت انرژی میان شرکتهای بین المللی و دولتها مطالعه می شود.

سرفصل درس

مقدمه: مبانی نظری تجارت بین الملل انرژی

فصل اول: روش های تجارت بین الملل انرژی

۱. خرید و فروش
۲. ترانزیت
۳. سوآپ

فصل دوم: قراردادهای بهره برداری بین المللی انرژی

۱. قراردادهای نفت و گاز (امتیازی - مشارکت در تولید - خدماتی - بیع متقابل، IPC)
۲. قراردادهای برق (EPCF, EPC-BOT)

فصل سوم: مقررات حاکم بر شرکتهای چندملیتی انرژی

۱. مقررات زیست‌محیطی

۲. مقررات مالی و پولی

۳. مقررات کار، بهداشت، سلامت و

فصل چهارم: قراردادهای خرید و فروش انرژی

۱. خرید و فروش نفت

۲. خرید و فروش برق (PPA)

۳. خرید و فروش مواد هسته‌ای

فصل پنجم: بازارهای بین‌المللی تجارت انرژی و ساختارهای آن

۱. بورس‌های انرژی

۲. بازارهای برق

فصل ششم: تحلیل اقتصادی تجارت بین‌الملل انرژی و ابعاد حقوقی آن

۱. تحلیل و قیمت وضعیت بازارهای نفت و گاز

۲. تحلیل و قیمت وضعیت بازارهای برق

فصل هفتم: معاهدات مربوط به تجارت بین‌الملل انرژی

۱. موافقت‌نامه تاسیس سازمان تجارت جهانی

۲. موافقت‌نامه تجارت آزاد آمریکای شمالی (نفتا)

۳. معاهده منشور انرژی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، انتشارات سمت، ۱۳۹۴.

۲. شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، انتشارات میزان، ۱۳۹۴.

۳. صحرانورد، آثار حقوقی الحاق ایران به معاهده منشور انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
۴. شیروی، عبدالحسین، قراردادهای BOT، نشر میزان، ۱۳۹۴.
۵. اسفندیاری، خشایار، حقوق بورس انرژی، نشر مجد، ۱۳۹۴.
۶. سلیمی ترکمانی، حجت، حقوق بین‌الملل انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
۷. محمدعلی صلح چی، مسئولیت دولت در قبال نقض حقوق بین‌الملل بشر توسط شرکت‌های فراملی، پژوهش حقوق عمومی، شماره ۴۴، ۱۳۹۳.
۸. محمدجعفر قنبری جهرمی، رحیم باغبان، اقامه ی دعوا علیه بنگاه های چندملیتی: مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، چالش‌ها، تحقیقات حقوقی، شماره ۶۷ پائیز ۱۳۹۳.
9. Michael Glachant, Jean, Competition, Contracts and Electricity Markets: A New Perspective, Edward Elgar Pub, 2011.
10. Zajdler, Robert, Eu Energy Law: Constraints with the Implementation of the Third Liberalization Package, Cambridge Scholars Publishing, 2012.
11. T Anker, Helle & Olsen, , Brigitte, Legal Systems and Wind Energy (Energy and Environmental Law & Policy Series), Kluwer Law International, 2009.
12. Biggar, Darryl R., The Economics of Electricity Markets, Wiley; 1 edition, 2014.
13. Stoft, Steven, Power System Economics Designing Markets for Electricity, IEEE Press& WILEY-INTERSCIENCE, 2002.
14. Bielecki, Janusz & Geboye Desta, Melaku, Electricity Trade in Europe, Kluwer Law International, 2004.
15. Selivanova, Yulia, Regulation of Energy in International Trade Law – WTO, Nnafta and Energy Charter, Wolters Kluwer, 2012.
16. Leal-Arcas, Rafael, Filis, Andrew & S. Abu Gosh, Ehab, International Energy Governance: Selected Legal Issues, Edward Elgar Pub., 2015.
17. Marceau, Gabrielle, The WTO in the emerging energy governance debate, Centre for Trade and Economic Integration, 2009.
18. Vinod K, Aggarwal & Kristi, Govella, Linking Trade and Security: Evolving Institutions and Strategies in Asia, Europe, and the United States, Springer, 2014
19. E. El-Hawary, Mohamed, Introduction to Electrical Power Systems, Wiley-IEEE Press, 2008.
20. Mathur, Sajal, Trade, the WTO and Energy Security, Springer, 2014.
21. Tsai, Edward S., Like Is a Four-Letter WTO - GATT Article III's Like Product Conundrum, Berkeley Journal of International Law, Vol.17, 1999.
22. Minimum Requirements for Construction and Equipment of Hospital and Medical Facilities", department of Health and Human Services, 2006.
23. Horlick, Gary & Others, NAFTA Provisions and the Electricity Sector, International Institute for Sustainable Development, 2002.

24. S. Abu-Gosh, Ehab & Leal-Arcas, Rafael, The Conservation of Exhaustible Natural Resources in the GATT and WTO: Implications for the Conservation of Oil Resources, The Journal of World Investment & Trade, Vol.14, 2013.
25. Horlick, Gary, NAFTA Provisions and the Electricity Sector, International Institute for Sustainable Development, 2002.
26. Han, Baoqing, Dispute Resolution in International Electricity Trade, Energy

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حل و فصل اختلافات در حقوق انرژی
		عملی			۲	
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:	
		عملی			۳۲	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار						عنوان درس به انگلیسی: Resolving disputes in Energy Law

تعریف و هدف:

شیوه‌های حل و فصل اختلافات در پرونده‌های حقوقی مربوط به انرژی و صنعت از مهمترین حوزه‌هایی است که حقوقدانان این عرصه با آن مواجه می‌باشند. در این درس دانشجویان با اصول کلی حاکم بر حل و فصل اختلافات و نیز شیوه‌های حل و فصل غیر قضایی که (اخیراً جایگاه خاصی در عرصه حل اختلافات مربوط به حقوق انرژی پیدا کرده‌اند)، آشنا می‌شوند. همچنین نحوه و سابقه بکارگیری این روش‌ها در پرونده‌های حقوقی مربوط به انرژی، (مطرح در دادگاهها و دیوان‌های داوری داخلی و بین‌المللی) مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سرفصل درس

مقدمه:

۱. تعریف اختلافات
۲. مضرات رسیدگی‌های قضایی
۳. سیاست‌های پیشگیری از بروز اختلاف

فصل اول: ترتیبات قراردادی جهت جلوگیری از بروز اختلاف

۱. شروط تکمیل کننده قرارداد
۲. شروط تغییر کار
۳. شرط تعدیل قیمت
۴. شرط تثبیت قرارداد

فصل دوم: شیوه‌های جایگزین حل اختلاف

۱. مذاکره
۲. کارشناسی
۳. دادرسی خصوصی
۴. سازش و میانجی‌گری

فصل سوم: داوری

۱. داوری سازمانی

۲. داوری موردی Adhoc Arbitration
۳. قرارداد داوری
۴. قانون حاکم بر داوری
۵. شناسایی و اجرای آرای داوری
۶. نمونه پژوهی داوری‌های بین‌المللی درباره اختلافات مربوط به حقوق انرژی

فصل چهارم: شیوه‌های حل و فصل اختلافات از طریق رسیدگی قضایی (دادرسی)

۱. مقررات و کنوانسیون‌های بین‌المللی ناظر به تعارض قوانین
۲. دادگاه صالح
۳. تعیین دادگاه توسط طرفین
۴. اجرای آرای دادگاه‌های خارجی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. خطاطان، سوسن، اجرای احکام داوری بین‌المللی؛ مجله حقوقی دفتر خدمات حقوق بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، شماره ۱۶ و ۱۷.
۲. شیروی، عبدالحسین، تنظیم قرارداد داوری با توجه به قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران، مجله مجتمع آموزشی عالی قم، شماره ۳، پاییز ۱۳۷۸.
۳. شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، سمت، چاپ چهارم، زمستان ۱۳۹۱.
۴. جنیدی، لعیا، قانون حاکم بر داوری‌های تجاری بین‌المللی، بهار ۱۳۷۶.
5. Folberg, Jay and Alison Taylor, Mediation: A Comprehensive Guide to Resolving Conflicts without Litigation. San Francisco Jossey – Bass Publishers, 1984
6. Jacobs, Marcus S., The Separability of the Arbitration Clause, 68 The Australian Law Journal, September 1994.
7. Green, Evic D. et al., Settling Large Case litigation: An Alternative Approach, 11 Loyola of Los Angeles Law Review, 1978.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق مشارکت‌های تجاری بین‌الملل	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: International Commercial Partnership Rights
		عملی			۳۲		
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐</p>							

تعریف و هدف:

امروزه حجم وسیعی از تعاملات تجاری بین‌الملل از طریق مشارکت‌های بین‌المللی صورت می‌پذیرد. مشارکت‌هایی که در مفهوم وسیع شامل شرکت‌های چند ملیتی و مشارکت‌های قراردادی می‌گردد. امروزه کمتر تردیدی در دکترین حقوقی وجود دارد که این مشارکت‌ها نقش اساسی در صنعت و سرمایه‌گذاری در بخش انرژی دارد و بر همین اساس در درس حاضر حقوق مشارکت‌های تجاری بین‌المللی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سر فصل درس

مقدمه: حقوق مشارکت‌ها و مبانی آن

فصل اول: مشارکت‌های شرکتی:

۱. شرکت‌های خارجی
۲. ساختار
۳. فعالیت و عملکرد آنها
۴. شعب و نمایندگی
۵. شرکت‌های چند ملیتی

فصل دوم: مشارکت‌های قراردادی

۱. ماهیت مشارکت‌های قراردادی
۲. ساختار مشارکت‌های قراردادی
۳. احکام مشارکت‌های قراردادی
۴. اقسام مشارکت‌های تجاری
۵. تامین مالی و مدیریت مشارکت‌های تجاری
۶. بررسی روابط میان شرکا
۷. انحلال مشارکت تجاری
۸. حقوق تطبیقی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. اسکینی، ربیعا، مباحثی از حقوق تجارت بین‌المللی، تهران، امیر کبیر، ۱۳۷۱.
۲. خزاعی، حسین، حقوق تجارت بین‌الملل، نشر قانون، ۱۳۸۵.
۳. شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، تهران، سمت، چاپ چهارم، ۱۳۹۱.
۴. عرفانی، محمود، حقوق تجارت بین‌الملل: مشارکت بازرگانی بین‌المللی joint venture، تهران، جنگل: جاودانه، ۱۳۹۳
5. Bettina S, Buchel; Ruling, Clemens Charles; Probst, Gilbert., International Joint Venture Management: Learning to Cooperate and Cooperating to Learn, John Wiley & Sons, 1998.
6. Charles Wolf Ronald, Effective International Joint Venture Management: Practical Legal Insights for Successful Organization and Implementation. M. E. Sharpe Inc, 2000.
7. Rudie Harrigan Kathryn, Managing for Joint Venture Success, Lexington Books, 1986.
8. Visconti Gilbert, The Joint Venture, Voyageur Publishing, 2003.
9. Triantis, John E, Creating Successful Acquisition and Joint Venture Project: A Process and Team Approach, Praeger publication, 1999.
10. W. Cushman Mitchell, F. Becker Robert, Construction Joint Venture: Forms and Practice Guide, 1993 Supplement, John Wiley & Sons Inc, 1994.
11. Buchel Bettina, Probst Gilbert, Ruling Charles-Clemens, Prange Christiane, International Joint Venture Management: Learning to Cooperate and Cooperating to Learn, S. John Wiley & Sons, 1998

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق حمل و نقل بین المللی	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of International Transportation
		عملی			۳۲		
<p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐</p>							

تعریف و هدف:

یکی از موضوعات اساسی و اصلی در حقوق انرژی که از دیرباز موضوع تحلیل حقوقی بوده است حقوق حمل و نقل بین المللی است زیرا تبادلات تجاری کالاها و خدمات همواره وابسته به حمل و نقل بین المللی بوده و مطالعه و تحلیل نظام حقوقی حمل و نقل بین المللی، حقوقدان را با مفاهیم مهمی در زمینه "تجارت انرژی و صنعت" آشنا می سازد.

سر فصل درس

مقدمه: بررسی قواعد کلی حاکم بر حمل و نقل در حقوق ایران

فصل اول: حمل و نقل دریایی

۱. حمل بارنامه ای - مقررات لاهه، لاهه - ویزی
- بارنامه واحکام آن، تکالیف متصدی حمل، مسئولیت محدود برای متصدی حمل، طرح ادعا علیه متصدی حمل، انحراف مسیر و کرایه و احکام آن
۲. اجاره کشتی (چارتر پارتی)
۳. انواع اجاره کشتی و احکام هر یک، مقررات مشترک انواع اجاره
۴. اجمالی از مقررات هامبورگ
۵. حمل مسافر

فصل دوم: حمل و نقل هوایی

۱. مقررات و سازمان های بین المللی (کنوانسیون ورشو، ICAO و IATA) راه (بار) نامه هوایی، حقوق و تکالیف طرفین

فصل سوم: حمل و نقل جاده ای

۱. مقررات بین المللی (TIR و CMR)، راه (بار) نامه ها، حقوق و تکالیف طرفین

فصل چهارم: حمل ریلی

۱. مقررات بین‌المللی (CIM)، راهنما و حقوق و تکالیف طرفین

فصل پنجم: حمل کانتینری و مرکب

۱. مقررات ICC، حقوق و تعهدات طرفین

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. اسکینی، کلیات حقوق تجارت، ۱۳۷۸.
۲. اعلائی فرد، محمدعلی، حقوق دریایی: حمل و نقل بین‌المللی دریایی، تهران، نخل دانش، ۱۳۸۷.
۳. بنی‌اسدی، عباسعلی، حقوق کیفری راه، تهران، مشق شب، ۱۳۹۴.
۴. بهشتی‌زاده، یاسر و همکاران، حقوق و تکالیف صاحب کالا در حمل و نقل دریایی در حقوق ایران و حقوق بین‌الملل، تهران، شاپرک سرخ، ۱۳۹۴.
۵. تالین، کریستونو، حقوق هوایی، مسئولیت متصدی حمل و نقل هوایی برای خسارت وارده به مسافر، ترجمه
۶. تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل دریایی: بررسی تطبیق مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی، تهران، مجد، ۱۳۹۲.
۷. ربیعی، فرانک، حقوق حمل و نقل زمینی، هوایی، دریایی، تهران، آثار اندیشه، ۱۳۸۷.
۸. ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، جلد دوم، بهار، ۱۳۶۱.
۹. صادقی، حسین، حقوق حمل و نقل جاده‌ای (داخلی و بین‌المللی) دفتر فناوری اطلاعات و ارتباط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، تهران، ۱۳۹۳.

10. M, Fernandes Rul, Transportation Law, Carswell Legal pub, 1973.

11. L Cavinato Joseph, Transportation Law and Regulation (Study Guide for Examination)

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق مهندسی	
		عملی			۱		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: Engineering Law
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

توسعه صنعتی در طول تاریخ و به ویژه در چند دهه اخیر مرهون توسعه علم مهندسی جدید بوده و همین امر سبب شده است که تدوین قواعد حقوقی خواه در زمینه قراردادهای فنی- مهندسی و خواه در زمینه حقوق مسئولیت حرفه‌ای مورد توجه قانون گذاران در سطح ملی و مورد عنایت نهادهای بین‌المللی قرار گیرد. مطالعه نهادهای قراردادی و نیز قواعد خاص مسئولیت حرفه‌ای در زمینه حقوق مهندسی موضوع اصلی این درس می‌باشد.

سر فصل درس

مقدمه: بررسی تاریخی اولین مصوبات نظام قانونگذاری کشور در بخش مهندسی

فصل اول: حقوق مهندسی از دیدگاه نظام قراردادی

۱. قوانین و مقررات ناظر بر خدمات مهندسی
۲. جایگاه حقوق قراردادهای مهندسی در نظام حقوقی ایران
۳. حقوق قراردادهای مهندسی، ساخت و ساز، مشاوره و نظارت
۴. انجمن‌های صنفی مهندسی
۵. اصول حرفه‌ای مهندسی و آیین حل و فصل اختلافات

فصل دوم: حقوق مهندسی از دیدگاه نظام مسئولیت حرفه‌ای

۱. حقوق تطبیقی مسئولیت حرفه‌ای
۲. جایگاه مسئولیت حرفه‌ای در حقوق مهندسی ایران
۳. معرفی نهادهای حقوقی نظام مهندسی
۴. مقررات و ایمنی و کیفیت ساخت
۵. مسئولیت‌های حقوقی و کیفری مهندسان مجری، مشاور و ناظر

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

- ۱- آقا قلیزاده خیاوی، ایلدر، آشنایی با شیوه‌های حل و فصل اختلافات در قراردادهای خدمات مهندسی، تبریز، ۱۳۹۳.
- ۲- داراب پور، مهرباب، حقوق و مسئولیت‌های فرا قراردادی مهندسان، تهران، جنگل، ۱۳۹۴.
- ۳- فلاح، محمد، جرایم و تخلفات مهندسی ساختمان در حقوق ایران، تهران، موسسه فرهنگی حقوقی سینا، ۱۳۹۱.
- ۴- لایق، مهدی، حقوق مهندسی مسئولیت مدنی و کیفری مهندسان، تهران، جنگل، ۱۳۹۳.
- ۵- هریسی اسماعیلی، ابراهیم، حقوق مهندس: تکمله پیمان، تهران، دادگستر، ۱۳۹۰.
- 6 - Laidlaw, R. E. and Young, C.R Engineering Law University of Toronto Press, 1937.
- 7 - Carl W Hall, Law & Models Science Engineering & Tech, CRC PRESS INC, 1975.
- 8 - Morton, Rebecca J. Engineering Law, Design Liability, and Professional Ethics, Professional Publications, University of Virginia, 1985.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق سرمایه گذاری خارجی	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Foreign Investment
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐							

تعریف و هدف:

با توجه به اهمیت جذب و مدیریت سرمایه گذاری های خارجی در بخش انرژی، شناخت قواعد حقوق عمومی سرمایه گذاری خارجی در ایران و حقوق حاکم بر شرکت های سرمایه گذار خارجی، از ضروری ترین مطالبی هستند که در این درس مورد مطالعه قرار خواهند گرفت.

سر فصل درس

مقدمه: مبانی عمومی سرمایه گذاری خارجی

۱. زمینه ها و محدودیت هادر سرمایه گذاری خارجی
۲. حمایت از سرمایه گذاری خارجی

فصل اول: سرمایه گذاری خارجی توسط شرکت های فراملی

۱. تعریف شرکت فراملی، تعیین تابعیت، قانون حاکم بر فعالیت ها، مقررات خاص بین المللی
۲. ماهیت حقوقی

فصل دوم: ورود و استقرار شرکت فراملی

۱. تاریخچه موضوع در ایران
۲. ثبت شرکت یا شعبه شرکت در ایران: اصل ۸۱ قانون اساسی
۳. انواع فعالیت ها و مشارکت های (جوینت ونچر) شرکت های فراملی
۴. انتقال دارائی ها توسط شرکت های فراملی
۵. قراردادهای انتقال تکنولوژی
۶. مالیات بر سرمایه گذاری خارجی در ایران
۷. فعالیت در مناطق آزاد تجاری
۸. خاتمه فعالیت شرکت فراملی و سرمایه گذاری
۹. ملی کردن و مصادره سرمایه گذاری شرکت های فراملی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

- ۱- شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین الملل، فصل پانزدهم، چاپ چهارم، زمستان ۱۳۹۱.
- ۲- لاون فلد، آندریاس، حقوق بین‌المللی سرمایه‌گذاری، ترجمه محمد جعفر قنبری جهرمی، تهران، جنگل: جاودانه، ۱۳۹۳.
- ۳- امام، فرهاد، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، تهران، نشر یلدا، ۱۳۷۳
- ۴- حاتمی، علی؛ کریمیان، اسماعیل، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در پرتو قانون و قراردادهای سرمایه‌گذاری، تهران، تیس، ۱۳۹۳
- ۵- پورسیر، مرتضی، ضوابط عمومی ورود و فعالیت سرمایه‌گذاری خارجی "مطالعه تطبیقی"، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۸۶.
- ۶- پیران، حسین، مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری بین‌المللی، تهران، گنج دانش، ۱۳۸۹.

7-Devita, Glauco and Kevin Laeler," Foreign Direct Investment and its Determinants: Alook to the Past, A view to the Future" in H.S. Kehal(ed), Foreign Investment in Developing Countries, Palgrave Macmillan, 2004

8-Muchlinski, Peter T., Multinational Enterprises and the Law, 2nd ed, oxford university Press, Oxford, 2007

9-Sornarajah, M, The International Law on Foreign Investment,2nd ed, Cambridge university Press, Cambridge,2004

10-Unctad, Foreign Direct Investment and Performance Requirements: New Evidence from selected countries, United Nations, New York and Geneva, 2003

11-Unctad, host country Operational Measures, united Nations, New York and Geneva, 2001.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق مالکیت فکری
		عملی			۲	
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی: The Law of Intellectual Property
		عملی			۳۲	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار						

تعریف و هدف:

نظر به اهمیت حقوق مالکیت فکری در جهت توسعه اقتصادی، اجتماعی و با عنایت به لزوم حضور در بازارهای جهانی و ایجاد تسهیلات برای سرمایه‌گذاری و انتقال تکنولوژی بالاخص در بخش انرژی، تدوین و تحلیل نظام ثبتي جهت حراست از تولیدات فکری و تکنولوژیکی در بخش داخلی و بین‌المللی، در این درس مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

سرفصل درس:

مقدمه: مبانی نظری حاکم بر ایجاد و تثبیت حقوق مالکیت فکری

بخش اول: حقوق داخلی

فصل اول: اختراعات

۱. تعریف
۲. روش ثبت اختراعات
۳. آثار اختراعات
۴. اعتراض و بطلان ثبت اختراعات

فصل دوم: علایم تجارتي

۱. تعریف
۲. ثبت علایم تجارتي
۳. آثار ثبت علامت تجارتي
۴. اعتراض و بطلان ثبت علامت تجارتي

بخش دوم: حقوق بین الملل

فصل اول: ثبت بین المللی علائم طبق موافقت نامه و پروتکل مادرید

۱. تعریف
۲. روش ثبت علامت تجارتي
۳. آثار ثبت علامت تجارتي
۴. اعتراض و بطلان ثبت علامت تجارتي

فصل دوم: معاهده همکاری ثبت اختراع (PCT)

۱. ابعاد و دامنه حقوقی معاهده
۲. الزامات، محدودیت ها و مزایای معاهده

فصل سوم: مالکیت اروپایی ثبت اختراع

۱. چگونگی ثبت اختراع در اتحادیه اروپا
۲. محدوده مزایای ثبت در کشورهای اروپایی
۳. ضمانت اجراها و مجازات ها

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

- ۱- شمس، عبدالحمید، حقوق مالکیت بر علائم تجاری و صنعتی، تهران، سمت، ۱۳۸۲.
- ۲- صادقی نشاط، امیر، حمایت از حقوق پدید آورندگان نرم افزارهای کامپیوتری، تهران، دبیرخانه شورای عالی انفورماتیک ۱۳۷۶.
- ۳- فتحی زاده، امیر هوشنگ؛ بزرگی، وحید؛ بایسته های الحاق به سازمان جهانی تجارت در زمینه حقوق مالکیت فکری، تهران- شرکت چاپ و نشر آگهی، ۱۳۸۳.
- ۴- اصغری، آقا مشهدی؛ فخرالدین، درآمدی بر حقوق مالکیت فکری، دانشگاه مازندران، ۱۳۹۲.
- ۵- شایسته، شرکت، حمایت از نشانه های جغرافیایی، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۹.
- 6- Justin Malbon, Charles Lawson, Mark Davision; The WTO Agreement On Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights-Feb,2013
- 7- Gustavo Ghidini, Rudolph Pertiz, M.Ricolfi, TRIPS and Developing Countries; towards a new IP world order .Feb-2014

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق بین الملل اقتصادی	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of International Economic
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐							

تعریف و هدف:

حقوق بین الملل اقتصادی شامل هنجارهای مقرر در سازمان تجارت جهانی نظیر حقوق سرمایه گذار بیگانه، عوارض و قوانین گمرکی، یارانه، ضدتراست، تحریم‌های اقتصادی دولت‌ها و خارج از آن مانند نظام بانکی، مهاجرت، ورشکستگی فرامرزی، وحدت حقوقی و اقتصادی، می‌شود. هدف از این درس آشنائی دانشجویان با مهم‌ترین بخش‌های حقوق بین الملل اقتصادی به ویژه زمینه‌های مرتبط با صنعت انرژی است.

سرفصل درس

مقدمه: تعریف، مبانی و منابع حقوق بین الملل اقتصادی

فصل اول: حاکمیت دولت‌ها بر بازرگانی خارجی در حقوق بین الملل اقتصادی

۱. سازمان تجارت جهانی (مقررات و رویه قضایی)
۲. اتحادیه اروپا (مقررات و رویه قضایی)
۳. نظام‌های تجاری و اقتصادی منطقه‌ای (آسه آن، اکو، اتحادیه آفریقا، OECD)
۴. تحریم‌های اقتصادی چندجانبه و یکجانبه اقتصادی در حقوق بین الملل (تحریم‌های بخش انرژی و امنیت انرژی)
۵. یکسان‌سازی و هماهنگ‌سازی قواعد حقوقی در حقوق بین الملل اقتصادی
۶. حقوق اقتصادی اتباع بیگانه (مهاجرت، سرمایه‌گذاری، اشتغال)

فصل دوم: حقوق بانکی، مالی و پولی بین المللی

۱. سازمان‌های پولی و بانکی بین المللی (صندوق بین المللی پول، بانک جهانی، صندوق توسعه اسلامی و..)
۲. مقررات بانکی و پولی بین المللی (سوئیفت، برنامه گروه اقدام و..)
۳. مالیات مضاعف و روش‌های اجتناب از آن
۴. مقررات تامین مالی بین المللی پروژه‌های انرژی (روش‌های دسترسی به منابع مالی بین المللی)
۵. ورشکستگی فرامرزی

فصل سوم: نظام مسئولیت شرکت‌های چند ملیتی در حقوق بین‌الملل اقتصادی

۱. توسعه پایدار و محیط زیست
۲. قوانین و مقررات کار
۳. مقررات رقابت و حقوق مصرف کننده
۴. حاکمیت شرکتی بین‌المللی
۵. رشوه، تبانی و پولشویی

فصل چهارم: حقوق بین‌الملل اقتصادی و معاملات بین‌المللی انرژی

۱. تحلیل اقتصادی قراردادهای انرژی (بازارهای نفت و گاز، برق و انرژی اتمی)
۲. اصول مذاکرات قراردادهای بین‌المللی انرژی
۳. حقوق دعاوی و داوری‌های بین‌المللی انرژی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، انتشارات سمت، ۱۳۹۴.
۲. شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، انتشارات میزان، ۱۳۹۴.
۳. صحرانورد، آثار حقوقی الحاق ایران به معاهده منشور انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
۴. حسینی نژاد، هاله و اکبرنژاد حوریه، نظام حقوق بین‌الملل اقتصادی و سازمان جهانی تجارت، شهر دانش، ۱۳۹۳.
۵. زمانی، سید قاسم، حقوق بین‌الملل اقتصادی، نشر شهر دانش، ۱۳۹۳.
۶. قنبری جهرمی، محمدجعفر، نهادهای بین‌المللی تجارت گات و سازمان تجارت جهانی، مجله حقوقی بین‌المللی، ۱۳۸۲.
۷. قنبری جهرمی، محمدجعفر، عرف و منابع حقوق بین‌الملل اقتصادی، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۲۵.
۸. رضوی، حسین، تامین مالی پروژه‌های انرژی در کشورهای درحال توسعه، نشر چالش، ۱۳۹۰.
۹. شریعت باقری، رشوه و نفوذ در قراردادهای تجاری بین‌المللی، مجله کانون وکلا، تابستان ۱۳۸۱.
۱۰. ممتاز، جمشید، انطباق تحریم‌های اقتصادی شورای امنیت با حقوق بشر و حقوق بین‌الملل بشر دوستانه، فصلنامه حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۸۷.
۱۱. ناصر، خداپرست، نقد تحریم نفت ایران از طرف اتحادیه اروپا از منظر حقوق بین‌الملل، دیدگاه‌های حقوق قضائی، زمستان ۱۳۹۱.
۱۲. محبی، محسن، حقوق نفت و گاز در پرتو رویه داوری بین‌المللی، سلب مالکیت و غرامت در قراردادهای نفتی، شهردانش، ۱۳۹۳.

۱۳. محمدجعفر قنبری جهرمی، رحیم باغبان، اقامه ی دعوا علیه بنگاه های چندملیتی: مسئولیت اجتماعی شرکت ها، چالش ها، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۶۷، پائیز ۱۳۹۳.
۱۴. رضانی، محمد حسین، حقوق تجارت بین الملل و محیط زیست، شهر دانش، ۱۳۹۴.
۱۵. کدیور، حسام، بررسی و تحلیل «قانون نمونه کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد راجع به ورشکستگی های فرامرزی» با نگاهی به حقوق ایران، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۶۴، پائیز ۱۳۹۲.
۱۶. ذاکری، مهدی، نظارت در سازمان جهانی تجارت: مکانیزم بررسی خطمشی تجاری، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۶۱، پائیز ۱۳۹۲.
۱۷. قلیچ، وحید، موانع و راهکارهای حقوقی تسهیل مبادلات پولی در بانکداری بین المللی، با تاکید بر وضعیت کشورهای در حال توسعه بویژه ج.ا. ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۹۱.
۱۸. وثوقی زاده، بابک، قواعد حاکم بر مناسبات بانکداری بین المللی، رساله دکتری، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۹۴.
19. Andreas F. Lowenfeld, International Economic Law, Oxford University Press, 2008.
20. Andrew T. Guzman, A. O. Sykes, Research Handbook in International Economic Law, Edward Elgar Publishing, 2008.
21. Julio Faundez, Celine Tan, International Economic Law, Globalization and Developing Countries, Edward Elgar Publishing, 2010.
22. Andrew Crane, the Oxford Handbook of Corporate Social Responsibility, OUP Oxford, 2008.
23. Michael Hopkins, Corporate Social Responsibility and International Development: Is Business the Solution? Earthscan, 2012.
24. Mario Giovanoli, International Monetary Law, University of Oxford. 2000.
25. Graham Roberts, Law Relating to International Banking, Woodhead Publishing, 1998.
26. Philip Baker, Double Taxation Conventions and International Tax Law, Sweet & Maxwell, 1994.
27. F. A. Engelen, Interpretation of Tax Treaties under International Law, IBFD, 2004.
28. Maher M. Dabbah, International and Comparative Competition Law, Cambridge University Press, 2010

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق نهادهای بین المللی انرژی
		عملی			۲	
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:	
		عملی			۳۲	
<p>عنوان درس به انگلیسی: The Law of International Organizations of Energy</p> <p>آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد</p> <p>سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐</p>						

تعریف و هدف:

با توجه به اینکه مقوله انرژی از ابعاد مختلف سیاسی و اقتصادی، اجتماعی و حقوقی برخوردار است به عنوان یک مسئله استراتژیک و راهبردی همواره مورد توجه حاکمیت سیاسی کشورها در سطح داخلی و بین المللی بوده است. در همین جهت سازمان هایی در سطح ملی و فراملی تحت کنترل از طرف دولت ها به اعمال حاکمیت و یا تنظیم روابط فعالان در بازارهای انرژی مبادرت می ورزند. از آنجا که سازمان های ملی انرژی به تناسب در درس های الزامی مورد بررسی قرار گرفته است، در این درس ساختار و کارکرد مهم ترین سازمان ها و شرکت های بین المللی انرژی مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

فصل اول: آژانس بین المللی انرژی، شورای جهانی انرژی و آژانس بین المللی انرژی تجدیدپذیر

۱. تاریخچه
۲. ساختار و ارکان
۳. وظایف و اختیارات
۴. آیین تصمیم گیری
۵. راهبردهای عملی

فصل دوم: آژانس بین المللی انرژی اتمی

۱. تاریخچه
۲. ساختار و ارکان
۳. وظایف و اختیارات
۴. آیین تصمیم گیری
۵. راهبردهای عملی

فصل سوم: سازمان های بین المللی غیردولتی انرژی

۱. سازمان های فعال در زمینه فقر انرژی
۲. سازمان های فعال در زمینه کاهش کربن و انرژی سبز

فصل چهارم: شرکت‌های بین‌الملل انرژی در بخش غیردولتی

۱. شرکت‌های نفتی وگازی

۲. شرکت‌های تولید برق

۳. شرکت‌های اتمی

۴. شرکت‌های انرژی‌های نو

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

- ۱- اسفندیاری، خشایار، حقوق بورس انرژی، مجد، ۱۳۹۴.
- 2- Carol Dahl, International Energy Markets: Understanding Pricing, Policies, & Profits, 2nd Edition, PennWell Books, 2015.
- 3- United States. General Accounting Office, International Energy Agency: Plan to Provide Legal Defenses to Participating U.S. Oil Companies: Briefing Report to the Honorable Howard M. Metzenbaum, U.S. Senate, The Office, 1988.
- 4- Ronald W. Ferrier, J. H. Bamberg, The History of the British Petroleum Company, Cambridge University Press, 1994.
- 5- Ida M. Tarbell, The History of the Standard Oil Company, Cosimo, Inc., 2009.
- 6- A History of Royal Dutch Shell, Oxford University Press, 2007.
- 7- Books, LLC, General Books LLC, International Energy Organizations: OPEC, Energy Charter Treaty, Alliance to Save Energy, American Council for an Energy-Efficient Economy, General Books, 2010.
- 8- Rafael Leal-Arcas, Andrew Filis, Ehab S. Abu Gosh, International Energy Governance: Selected Legal Issues, Edward Elgar Publishing, 2014.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق مالیه عمومی انرژی	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of General Finance of Energy
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

فعالیت‌های بخش انرژی همانند سایر حوزه‌ها مشمول پرداخت مالیات است. علاوه بر آن به دلیل اهمیت تأمین انرژی شهروندان دولت‌ها ممکن است نسبت به پرداخت یارانه جهت کاهش قیمت مبادرت ورزند. نحوه تعیین قیمت انرژی، درآمد شرکت‌های فعال در بخش انرژی، یارانه‌ها و معافیت‌ها و جرائم مالیاتی، مقررات‌گذاری در حوزه انرژی و همچنین تعیین قواعد رقابت در بخش انرژی که با انحصارهایی همراه است. موضوع حقوق مالیه عمومی انرژی است. هدف از این درس آشنایی با مبانی حقوق مالیه عمومی انرژی و قواعد و مقررات ناظر بر قیمت‌گذاری و وضع مالیات بر انرژی است.

سرفصل درس

مقدمه: مبانی مالیه عمومی در بخش انرژی

فصل اول: قواعد قیمت‌گذاری و اعطای یارانه محصولات انرژی

۱. قیمت‌گذاری نفت و گاز

۲. قیمت‌گذاری برق

فصل دوم: نظام مالیات و معافیت‌های مالیاتی درآمد شرکت فعال در بازار انرژی

۱. نفت و گاز

۲. برق (فسیلی - اتمی - تجدیدپذیر)

فصل سوم: تحلیل مالی و پروژه‌های منابع طبیعی و تهدیدات انرژی

۱. توجیه اقتصادی پروژه

۲. ریسک‌های پروژه و نحوه پوشش آن (بررسی نحوه آمادگی در برابر نتایج ناخواسته و آینده بازار انرژی)

۳. نظام مالی پروژه‌های انرژی

۴. فصل چهارم: قواعد رقابت فعالیت‌های تجاری مؤسسات فعال در بازار انرژی

۵. کلیات حقوق رقابت

۶. فعالیت‌های ضد رقابتی شرکت‌های فعال در بخش انرژی
۷. حمایت از اطلاعات مالی و اسرار تجاری شرکت‌های انرژی (در بورس و بازارهای انرژی)
۸. دستورالعمل‌های رفتاری و تخلفات شرکت‌های فعال در بازار انرژی
۹. مقررات‌گذاری بر بازارهای انرژی (قواعد ثبات و کارآمدی بازار انرژی)

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. موسی‌زاده، رضا، مالیه عمومی، میزان، ۱۳۹۲.
۲. رستمی، ولی، مالیه عمومی با نگرش حقوقی، میزان، ۱۳۹۴.
۳. رنجبری، احد، رستمی، ولی، ابعاد حقوقی مالیات بر نفت و گاز، مطالعات حقوق انرژی، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۴.
۴. پرمه، زورار؛ بررسی یارانه انرژی و آثار افزایش قیمت حامل‌های انرژی بر سطوح قیمت‌ها در ایران، پژوهشنامه بازرگانی، شماره ۳۴، بهار ۱۳۸۴.
۵. حوری جعفری، حامد؛ فرهنگدپور، بهاره؛ یارانه‌های انرژی و تأثیر آن بر بخش‌های مختلف اقتصاد، بررسی مسائل اقتصاد انرژی، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۷.
۶. امیرمعینی، مهران، حاجی میرزایی و علی سید محمد، رژیم‌های مالی در صنعت نفت، موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، ۱۳۸۳.
۷. پيله و فروش، میثم، ضرورت تعیین رابطه مالی دولت و شرکت ملی نفت ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس، دفتر برنامه و بودجه، شماره مسلسل ۹۸۹۴. ۱۳۸۸.
۸. صاحب هنر، حامد و میثم پيله و فروش، آشنایی با رابطه مالی شرکت ملی نفت و دولت در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۹، مرکز پژوهش‌های مجلس، دفتر برنامه و بودجه، شماره مسلسل ۱۲۷۹۳. ۱۳۹۱.
9. Andrew Inkpen, Michael H. Moffett, the Global Oil & Gas Industry: Management, Strategy and Finance, PennWell Corp, 2011.
10. Roger Sherman, Market Regulation, Pearson / Addison Wesley, 2008.
11. John A. Tatom, Financial Market Regulation: Legislation and Implications, Springer Science & Business Media, 2011.
12. Alessandro Rubino, Ilhan Ozturk, María Teresa Costa Campi, Veronica Lenzi, Regulation and Investments in Energy Markets: Solutions for the Mediterranean, Elsevier Science, 2015.

13. Peter D. Cameron, Michael Brothwood, Competition in Energy Markets: Law and Regulation in the European Union, Oxford University Press, 2002.
14. Ian W.H. Parry, Mr. Dirk Heine, Eliza Lis, Shanjun Li, Getting Energy Prices Right: From Principle to Practice, International Monetary Fund, 2014.
15. Gilbert E. Metcalf, U.S. Energy Tax Policy, Cambridge University Press, 2010.
16. Global Oil & Gas Tax Newsletter, Views from Around the World. Oct 2011.
17. Gloria Iroegunam, Taxation of Petroleum Profits in Nigeria. 2004
18. Jan B Jansen & Joachim M Bjerke, Norwegian Petroleum Taxation. 2010
19. Oil and Gas in Indonesia, Investment and Taxation Guide, 4th edition. 2011
20. Petroleum Resource Rent Tax, Tax insight 2012 Ernst & Young Tax insight. 2012.
21. The Petroleum Tax Guide, A handbook of tax incentives for exploration and production of Petroleum, Government of India. 1999

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق محیط زیست	
		عملی			۱		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: Environment of Law
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

گسترش روز افزون صنعت، سبب گردیده که موضوع حمایت از محیط زیست در سطح داخلی و بین‌المللی به عنوان یکی از موضوعات اصلی حقوق مورد توجه قرار گیرد و بر این اساس قواعدی در سطح داخلی و بین‌المللی در این زمینه تدوین شده که گاه سبب ایجاد محدودیت در توسعه صنعتی و تجاری می‌شود. مطالعه این قواعد به عنوان بخشی از قواعد حاکم بر حقوق انرژی، هدف اصلی این درس می‌باشد.

سر فصل درس

مقدمه: تعریف حقوق محیط زیست

فصل اول: انواع آلودگی‌ها

۱. آلودگی آب
۲. آلودگی خاک
۳. آلودگی جنگل‌ها و مراتع
۴. آلودگی هوا و تأثیرات اقلیمی آن
۵. آلودگی‌های زیست محیطی در مفهوم اعم آن

فصل دوم: جایگاه محیط زیست در حقوق داخلی

۱. نهادهای صالح در مورد حمایت از محیط زیست
۲. قوانین و مقررات ناظر بر حفظ محیط زیست
۳. محدودیت‌های ناظر بر قراردادهای فعالیت‌های صنعتی برای حفظ حقوق محیط زیست
۴. الزامات محیط زیستی در بخش انرژی
۵. قوانین و مقررات ناظر بر آلودگی
۶. الزامات محیط زیستی در بخش انرژی

فصل سوم: جایگاه حقوق محیط زیست در صحنه بین‌المللی

۱. سازمان‌های بین‌المللی متولی حقوق محیط زیست

۲. حقوق ناظر بر جلوگیری از آلودگی
۳. استانداردهای بین‌المللی
۴. روش‌های تنظیم و اجرای قواعد
۵. روش‌های حل و فصل اختلافات
۶. حقوق بشر و حقوق محیط زیست

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

۱. برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد، حقوق تجارت بین‌الملل و محیط زیست، ترجمه محمد حبیبی و سیامک سلیم زاده، موسسه بین‌المللی توسعه پایدار، تهران، آثار اندیشه، ۱۳۸۸.
۲. تقی زاده انصاری، مصطفی، حقوق بین‌الملل محیط زیست، تهران، خرسندی، ۱۳۹۳.
۳. دانشگاه هاروارد، حقوق بین‌الملل محیط زیست / تحقیقی از دانشگاه هاروارد در مجله حقوقی هاروارد، ترجمه سید فضل الله موسوی، تهران، نشر میزان، ۱۳۹۲.
۴. روش، کاترین، بایسته‌های حقوق محیط زیست، ترجمه علی مشهدی، حسن خسرو شاهی و زینب یوسفی، تهران، خرسندی، ۱۳۹۱.
۵. فهیمی، عزیز اله؛ مشهدی، علی؛ اندیشه‌های حقوق محیط زیست، قم، دانشگاه قم، ۱۳۹۳.
۶. قاسمی، ناصر، حقوق کیفری محیط زیست، تهران، خرسندی، ۱۳۹۱.
۷. کاشف، شهرزاد، ایران و حقوق بین‌الملل محیط زیست، تهران، خرسندی، ۱۳۹۲.
۸. مسعودی، علی، حقوق بین‌الملل محیط زیست (با تاکید بر نقش دیوان بین‌المللی دادگستری در توسعه آن)، تهران، مجد، ۱۳۹۴.
۹. پارک، پاتریشیا، حقوق بین‌الملل انرژی و محیط زیست، مترجمان: محمدرضا حسینی، صادق جعفرزاده، انتشارات مجد، ۱۳۹۴.

10. Gergor I Mc Gregory. Environmental Law & Enforcement. 1993
11. James F. Berry & Mark S. Dennison. The Environmental Law & Compliance Handbook McGraw-Hill Professional 2002
12. Philip Sands. Principles of International Environmental Law. Cambridge University 2003
13. Alice Plame & Cario A. R. Robb International Environmental Law in National Courts. Cambridge University 2005
14. Amanda Stubbs. Environmental Law for The Construction Industry. Thomas Telford 2002

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق انتقال فناوری	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Transfer of Technology
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐							

تعریف و هدف:

یکی از مهمترین موضوعات مطرح در قراردادهای مربوط به حقوق انرژي و صنعت، مسأله انتقال فناوری و دانش فنی از کشورهای توسعه یافته تر به کشورهای در حال توسعه می باشد. به گونه ای که کشورهای در حال توسعه بتوانند به این ترتیب سطح رفاه عمومی و توسعه یافتگی خود را به تدریج افزایش دهند. در این میان طرف انتقال دهنده همواره این نگرانی را دارد که دستاوردهای فکری و صنعتی خود را به رایگان از دست بدهد. چگونگی تنظیم روابط بین طرفین قراردادی در حوزه انتقال فناوری و حمایت حقوقی از صاحبان فناوری همزمان با انتقال دانش فنی به کشورهای کمتر توسعه یافته موضوع اصلی این درس می باشد.

سر فصل درس:

مقدمه: تعریف و ماهیت تکنولوژی و دانش فنی

فصل اول: ماهیت حقوقی انتقال تکنولوژی

۱. جنبه های بین المللی حقوق انتقال تکنولوژی
۲. حقوق بین المللی اقتصادی
۳. حقوق تطبیقی

فصل دوم: جنبه های حقوق داخلی با مقتضیات و تنگناها

۱. مقررات ناظر به حق اختراع
۲. مقررات ناظر به نام تجاری
۳. مقررات ناظر به حق مؤلف
۴. مقررات ناظر به دانش فنی

فصل سوم: طرق قراردادی انتقال تکنولوژی

۱. طریق مشارکتی و طریق قراردادی محض
۲. قراردادهای معاضدت فنی
۳. قراردادهای ناقل

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

- ۱- صفری، محسن؛ مشهدیان، شهاب، قرارداد بهره‌برداری از علامت تجاری (فرانچایز) تهران، انتشارات جنگل، ۱۳۸۹.
- ۲- رهبری، ابراهیم، حقوق اسرار تجاری، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۸.
- ۳- محمدی، مرتضی، اصول قراردادهای خرید لیسانس، نشر براتی، تهران، ۱۳۹۴.
- ۴- نقی‌زاده، محمد و همکاران، اصول مذاکرات و قراردادهای انتقال فناوری، کنکاش، اصفهان، ۱۳۹۳.
- ۵- شیروی، عبدالحسین، جذب تکنولوژی و سرمایه‌های خارجی از طریق پروژه‌های ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)، قم، مجتمع آموزش عالی قم، ۱۳۷۹.
- ۶- احسنی‌فروز، محمد، حقوق انتقال فناوری. شرح و تفسیر ساختار، مواد، شروط و تعهدات قرارداد به همراه نمونه قرارداد به زبان انگلیسی، تهران، دادگستر، ۱۳۹۲.
- ۷- رهبری، ابراهیم، حقوق انتقال فناوری، تهران، سمت، ۱۳۹۲.
- ۸- محمودی، اصغر، حقوق قراردادهای انتقال فناوری، تهران، جنگل، ۱۳۹۳.
- ۹- علی وردیلو، علیرضا، حقوق و تعهدات ناشی از انتقال دانش فنی، تهران، مجد، ۱۳۹۴.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق صنعت	
		عملی			۱		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Industry
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

در این درس ابتدا دانشجویان با تاریخچه ایجاد صنایع در ایران آشنا می‌شوند. سپس مهمترین قوانین و قواعد حاکم بر فعالیت‌های صنعتی در سطح داخلی و بین‌المللی و نیز بستر حقوقی تأسیس اولین صنایع در ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد. به این ترتیب دانشجویان با قواعد اصلی حاکم بر صنعت که انرژی نیز بخش مهمی از آن به شمار می‌رود، آشنا می‌شوند.

سرفصل درس:

مقدمه: سابقه تاریخی ورود صنعت به ایران

فصل اول: بررسی حقوقی اولین قوانین تأسیس صنعت در ایران

۱. قوانین مرتبط با صنعت چرم سازی ذیقعه ۱۳۲۹ قمری (۱۲۹۰/۷/۳ شمسی)
۲. قانون انحصار قند و شکر و چای و استفاده از مالیات آن برای احداث راه آهن (۱۳۰۴/۳/۹)
۳. قانون راجع به قند و شکر و کبریت ۱۳۱۰
۴. قانون راجع به عواید بهره‌برداری از راه آهن و تشکیلات مؤسسه راه آهن دولتی (مصوبات ۱۳۱۲ و ۱۳۱۴)
۵. قانون عمران ۱۳۱۶
۶. قانون معادن ۱۳۱۷
۷. سایر قوانین:
۸. قانون هواپیمایی کشوری ۱۳۲۸
۹. قانون تعرفه گمرکی ۱۳۳۴
۱۰. قانون مربوط به تشکیل ذوب آهن ایران ۱۳۳۸

فصل دوم: الزامات حقوقی فعالیت صنعتی

۱. صلاحیت شخص صنعتگر
۲. استاندارد
۳. محیط زیست
۴. حقوق مصرف کننده

۵. گمرک
۶. حقوق کارگر

فصل سوم: دولتی شدن صنعت در ایران

۱. تأسیس مؤسسه استاندارد ایران ۱۳۳۹/۳/۱۷
۲. تشکیل سازمان برق ایران ۱۳۴۶/۴/۱۹
۳. تأسیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ۱۳۴۶/۴/۲۶
۴. انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر گسترش اقتصاد دولتی

فصل چهارم: واگذاری صنایع دولتی به بخش خصوصی:

۱. تبیین اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ۱۳۸۶/۱۱/۸
۲. تبیین ضرورت و اهداف خصوصی‌سازی در بخش‌های مختلف صنعتی

فصل پنجم: صنعت و سرمایه‌گذاری خارجی

۱. قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی ۱۳۸۰/۱۲/۱۹

فصل ششم: کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی در حوزه صنعت

۱. (GATS) موافقت‌نامه عمومی تجارت خدمات؛ مشتمل بر انتقال و توزیع برق، تولید برق با سوخت‌های گازی و بخار و CHP جهت مصارف صنعتی، تجاری، خانگی و ...
۲. پیمان منشور انرژی (ECT)

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع:

- ۱- اسماعیلی هریمی، ابراهیم، حقوق صنعت احداث، شرح قانون برگزاری مناقصات، تهران، دادگستر، ۱۳۹۲.
- ۲- شهسوار، ساعد، قانون معادن در نظم حقوق کنونی، شرح علمی، کاربردی قانون معادن، دانشگاه صنایع و معادن ایران، طرح مطالعات کاربردی صنعتی و معدنی وزارت صنایع و معادن، تهران، رهپویان خرد، ۱۳۸۹.
- ۳- شیدفر، زین‌العابدین؛ حقوق کار و صنعت، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۱
- ۴- صحرانورد، اسدالله، آثار حقوق الحاق ایران به پیمان منشور انرژی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، چاپ اول، ۱۳۹۳
- ۵- عظیمی، محمد، حقوق، قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط به شهرسازی کشور ویژه آزمون‌های نظام مهندسی، تهران انتشارات پارسیا، ۱۳۹۳

- ۶- فلاح، محمد، جرایم و تخلفات مهندسی ساختمان در حقوق ایران، مؤسسه فرهنگی حقوقی سینا، انتشارات حقوقی، ۱۳۹۱
- ۷- گروه پژوهشی مدرسه عالی حقوق، حقوق صنایع و معادن (به انضمام قوانین و مقررات معادن و آیین نامه اجرایی آن) تهران، صابریون، ۱۳۹۳.
- ۸- لاجوردی، سید عرفان، حیدری، علی، قراردادهای صنعتی، انتشارات میزبان، چاپ اول، تابستان ۱۳۹۲.
- ۹- لطفی، داوود، حقوق صنعتی چاپخانه شامل مباحث قانون کار، آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و ...، انتشارات آذر پویا، تبریز، ۱۳۹۲.
- ۱۰- محمودی، امیر رضا، حقوق قراردادهای صنعتی و بیمه‌ای به انضمام شرایط عمومی پیمان (مقررات جدید)، مهر ایمان، تبریز، ۱۳۸۹.
- ۱۱- یحیایی، محسن؛ محمدخانی، عباس؛ حقوق کار و روابط صنعتی، فانوس اندیشه، قم، ۱۳۹۱

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق توسعه	
		عملی			۲		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: The Law of Development
		عملی			۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

حقوق توسعه مجموعه قواعد و مقرراتی را شامل می‌شود که با هدف تضمین توسعه متناسب همه ابعاد تحولات زندگی بشر توأمان با رعایت عدالت برای نسل‌های آینده، بر فعالیت‌های اقتصادی، صنعتی، اجتماعی، سیاسی و ... جوامع هم در سطح داخلی و هم بین‌المللی حاکم است.

هدف این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم و منابع حقوق توسعه در سطح داخلی و بین‌المللی و اهمیت آن در توسعه صنعت انرژی است.

سرفصل درس

مقدمه: تعریف و مبانی نظری حقوق توسعه (تفکیک حق توسعه از مفاهیم مشابه)

فصل اول: منابع حق توسعه و توسعه پایدار

۱. اسناد بین‌المللی
۲. مقررات منطقه‌ای
۳. مقررات داخلی

فصل دوم: سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای توسعه

۱. سازمان ملل متحد
۲. اتحادیه اروپا
۳. سایر سازمان‌های فعال در حوزه توسعه

فصل سوم: حقوق توسعه و صنعت انرژی

۱. مقررات زیست‌محیطی صنعت انرژی (نفت و گاز، نیرو، انرژی اتمی)
۲. عدالت اجتماعی و فقر انرژی
۳. بهره‌برداری از منابع انرژی و عدالت بین نسلی
۴. حقوق مصرف‌کننده در مصرف انرژی

فصل چهارم: اقتصاد انرژی و توسعه

۵. سرمایه‌گذاری خارجی و توسعه
۱. بهره‌وری انرژی و توسعه
۲. انرژی و رفاه اقتصادی
۳. شدت انرژی و حقوق توسعه
۴. الگوی مصرف انرژی و حقوق توسعه

فصل پنجم: حق توسعه در رویه قضایی

۱. رویه قضایی بین‌المللی
۲. رویه قضایی داخلی و تطبیقی
۳. توسعه و محیط زیست در سازمان‌های بین‌المللی انرژی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

۱. مقدمه ای بر توسعه ی پایدار، انتشارات ثوره، ۱۳۹۵.
۲. سیفی، آناهیتا؛ حبیب‌زاده، توکل؛ نقش برنامه توسعه ملل متحد در اجرایی شدن حق توسعه در ایران، مجله حقوقی بین‌المللی، ۱۳۹۳.
۳. حسینی، سیدابراهیم؛ حق توسعه کشورهای در حال توسعه، مجله حقوقی معرفت، ۱۳۸۴.
۴. مولایی، یوسف؛ حق توسعه از ادعای سیاسی تا مطالبه حقوقی، فصلنامه حقوق و علوم سیاسی، زمستان ۱۳۸۹.
۵. رزمی لیستر، آدریان بردبروک، حقوق انرژی و محیط زیست، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۹۵.
۶. حسینی، محمدرضا، حقوق بین‌الملل انرژی و محیط زیست، مجد، ۱۳۹۴.
۷. سیاهپوش، علی اکبر، مقدمه ای بر حقوق انرژی، مجد، ۱۳۹۴.
8. Michael Glachant, Jean, Competition, Contracts and Electricity Markets: A New Perspective, Edward Elgar Pub, 2011.
9. Rumu Sarkar, International Development Law: Rule of Law, Human Rights, and Global Finance, OUP USA, 2009.
10. Karen Makuch, Ricardo Pereira, Environmental and Energy Law, John Wiley & Sons, 2012.
11. Rosemary Lyster, Adrian Bradbrook, Energy Law and the Environment, Cambridge University Press, 2006.
12. Kim Talus, Research Handbook on International Energy Law, Edward Elgar, 2014.

دروس پیش نیاز: ندارد		نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: حقوق اداری	
		عملی			۱		
	★	نظری	اختیاری		تعداد ساعت:		عنوان درس به انگلیسی: Administrative Law
		عملی			۱۶		
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار							

تعریف و هدف:

هدف این درس عبارت است از آشنایی دانشجویان با اصول و مفاهیم حقوق اداری و ارتباط آن با حقوق انرژی که در آن دانشجویان با مسائل زیر آشنا می‌شوند:

نقش دولت و دیگر نهادهای عمومی در بخش انرژی، اهداف، سازمان و ماهیت کارکردی دولت، ساختار دولت، تاثیر اعمال اداری بر انرژی، نحوه نظارت بر اعمال دولت و نحوه تعامل میان نهادهای عمومی در خصوص مسائل انرژی.

سرفصل درس

مقدمه: مفاهیم، مبانی و اصول حقوق اداری

فصل اول: ماهیت اعمال اداری در بخش انرژی

۱. ماهیت و تفاوت قانون گذاری و مقررات گذاری در بخش انرژی
۲. ماهیت سیاست گذاری و تفاوت آن با مقررات گذاری در بخش انرژی
۳. جایگاه تصمیمات اداری (بخشنامه و آئین نامه) در صنعت انرژی (نفت، نیرو، انرژی اتمی)
۴. ماهیت تصمیمات هیات مدیره شرکت های دولتی در بخش انرژی

فصل دوم: خدمات عمومی در بخش انرژی

۱. نظریه خدمات عمومی
۲. نظریه منافع عمومی
۳. نظریه قدرت عمومی
۴. تفکیک اعمال حاکمیتی و تصدی گری در بخش انرژی

فصل چهارم: حقوق استخدامی در صنعت انرژی

۱. قانون مدیریت خدمات کشوری
۲. قوانین و مقررات استخدامی وزارت نفت
۳. آئین نامه استخدامی سازمان انرژی اتمی

۴. مقررات استخدامی وزارت نیرو
۵. رسیدگی به تخلفات کارکنان اداری بخش انرژی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون‌های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
		★	★	★

منابع

- ۱- شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، انتشارات میزان، ۱۳۹۴.
- ۲- صحرانورد، آثار حقوقی الحاق ایران به معاهده منشور انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
- ۳- شیروی، عبدالحسین، قراردادهای BOT، نشر میزان، ۱۳۹۴.
- ۴- اسفندیاری، خشایار، حقوق بورس انرژی، نشر مجد، ۱۳۹۴.
- ۵- سلیمی ترکمانی، حجت، حقوق بین‌الملل انرژی، شهردانش، ۱۳۹۴.
- ۶- موسی زاده، رضا، حقوق اداری ۱ و ۲، نشر میزان، ۱۳۹۳.
- ۷- ابوالحمد، عبدالحمید، حقوق اداری، انتشارات توس.
- ۸- امامی، محمد و استوار سنگری، کوروش، حقوق اداری، نشر میزان.
- ۹- بیژن، عباسی، حقوق اداری، نشر دادگستر.
- ۱۰- طباطبایی مومنی، منوچهری، حقوق اداری، انتشارات سمت.
- ۱۱- محمدجعفر قنبری جهرمی، رحیم باغبان، اقامه ی دعوا علیه بنگاه های چندملیتی: مسئولیت اجتماعی شرکت ها، چالش ها، تحقیقات حقوقی، شماره ۶۷، پاییز ۱۳۹۳.
- 12- Roger Sherman, Market Regulation, Pearson / Addison Wesley, 2008.
- 13- Peter D. Cameron, Legal Aspects of EU Energy Regulation: Implementing the New Directives on Electricity and Gas across Europe, Oxford University Press, 2005.
- 14- Ignacio J. Pérez-Arriaga, Regulation of the Power Sector, Springer Science & Business Media, 2014.
- 15- Timothy Endicott, Administrative Law, OUP Oxford, 2011